

AZ

ALSÓZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1895. ÉVI ÁPRILIS HÓ 17—18. NAPJAIN

SÁROSPATAKON

TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

KÓNYA ANDRÁS,

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

*

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld Jenő, az ev. ref. főiskola betűivel.

1895.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1895. évi tavaszi közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1895 április 17—18-ik napjain tartotta meg, szokott helyén, Sárospatakon rendes tavaszi közgyűlését Keresztúri József tanácsbíró, mint esperes-helyettes és Meczner Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Az elnökségen kívül: Zombori Gedő, Tóth Lajos, Gecsei Péter, Kőrösi György egyházi, Pilissy Ferdinánd, Szinyei Gerzson, Meczner András, Kóczán Miklós, Debreceni Bertalan világi tanácsbírák; Bálint Dezső, Bacskay Károly, Bartha József, Beszterczey Béla, Czike Ferencz, Erdélyi József, Farkas Lajos, Fürjész Tamás, Hézsér Emil, Kovács János id., Lábos István, Ölbey János, Pál Albert, Palóczy József, Páricsy József, Sohajda János, Szántó István, Zitás Bertalan rendes, Erdélyi András, Kalassay Sándor, Kenyeressy Árpád, Réz László, Szabó Károly segédlelkészek; M. Bartha János, Gérecz Károly tanító-képviselők; Búza János a sárospataki, Bartók István kis tárkányi, Marikovszky György nagy-tárkányi, Cs. Nagy Pál vámos-újfalusi, Tóth Ferencz semlyéni, Somogyi László nagy-géresi, Vitányi Miklós hogykai egyházak képviselői és számos érdeklődők. Jegyzők: Kónya András egyházi, Debreceni Bertalan világi fő-, Czinke István, Komjáthy Gábor egyházi,- dr. Bartha Béla világi aljegyző.

1. Esperesünk, betegsége miatt közgyűlésünkön meg nem jelenhetvén, a társelnöki széket Keresztúri József, hivatalkorra legidősebb tanácsbíró foglalta el, kinek alkalmi buzgó imája után, melyben Isten segítő s megáldó kegyelmét kérte tanácskozásunkra:

egyházmegyei gondnokunk az egybegyűlteket szívélyesen üdvözölve s a felmerülendő ügyek iránti érdeklődésre s higgadt véleménynyilvánításra híván fel, a közgyűlést megnyitotta.

2. Elnöklő esperes-helyettes részvételtjes meleg szavakban említi fel s hozza a közgyűlés tudomására azon elszomorító körülményt, hogy egyházmegyénk ügyeinek intézésében s tanácskozásaink vezetésében mindenkor lelkiismeretes pontosságot s páratlan odaadást tanúsító esperesünk, súlyos betegsége miatt tanácskozásunk vezetésében ez idő szerint részt nem vehet; azonban egyházmegyénk egy évi életének hű képét feltűntető jelentését a nála ismert részletességgel most is összeállította s közgyűlésünknek rendelkezésére bocsátotta, elrendeli azért annak felolvasását.

A jelentés felolvastatván, közgyűlés határozza, hogy az egész terjedelmében jegyzőkönyvünkbe vétetvén, kinyomassék, amint következik:

Nagytisztelétű egyházmegyei közgyűlés!

Tizenötödik évi jelentésemet van szerencsém ez alkalommal előterjeszteni, eléggé mély fájdalommal eltelve, hogy ezelőtt öt nappal megrohant súlyos betegségem miatt a t. közgyűlés általam mindenha örömmel üdvözölt körében személyesen meg nem jelenhetvén, nem adhatom azt élő szóval elő. Igyekeztem évenkénti jelentéseimben a valóságnak megfelelőleg hűen tolmácsolni azon eseményeket, változásokat, melyek egy év lefolyása alatt egyházmegyénket érdekelték, felidézni azon körülményeket, előnyöket, hátrányokat, melyek közizagzatásunk körében előfordulván, mintegy túlköröző képét alkották egyházi életünknek. Sőt igyekeztem időnként számot adni arról is, hogy hivatalos tiszti körömben mikben és miként tettem eleget a reám váró köteleességeknek.

És ha koronként édes magyar hazánknak élettolyamában merültek fel oly magasabb mozzanatok, melyek egyetemes ref. egyházunkat közelebből érdekelték, nem hagytam e jelenségeket

sem érintetlenül, mint a melyek a nagytszt. egyházmegyei közgyűlés beható bírálatának tárgyaiul is szolgálhatnak.

Óhajtottam volna mostani évi jelentésemet is ily keretbe foglalni; tekintetbe véve azonban szenvedőleges állapotomat, engedje meg azt nekem a mélyen tisztelt közgyűlés, hogy eltekintve most a folyvást felszínen lebegő egyházpolitikai már meghozott törvények felekezeti közéleti momentumaitól, csakis egyedül saját közigazgatási ügyeink ismertetésére szorítkozzam; mert megbocsáthatlan kötelességmulasztásnak kellene bevallanom önmagam előtt is, ha arról, a mi szorosabban hivatalos kötelességeim keretébe tartozik s egyházmegyei közérdekű ügyeink terjedelmesebb ismeretével be nem számolnék a t. közgyűlés előtt.

Egyházi belső életünkről szólva elsőben is:

A vallás-erkölcsi élet s az ezzel összefüggő vallásos oktatás, templomi istenítisztelet gyakorlása, gyermekek köznevelése s oktatása, ezek azon összefüggő tényezők, melyeknek alapján ref. egyházunk fennállhat s felvirágozhat. Résztint öntapasztalataim, résztint az egyházlátogatási jelentések nyomán mindezek iránt megnyugtató észrevételeket közölhetek a nagytszt. egyházmegyei közgyűléssel. A rendes istenítiszteletnek törvényeinkben megállapított rendje és módja, az ezzel összefüggő vallásos szertartásoknak figyelemben tartásával, mindenütt megtartatik; a hívek élnek a kegyszerekkel; az előljárók őrködnek a jó rend felett, hogy az erkölcsök tisztasága ne veszélyeztessék s az anyagiakban is ne csak ne sülyedjenek, hanem inkább emelkedjenek. Örvedetes jelenségül jelezhetjük egyházi életünkben, hogy az áldozatkészségnek, mely egyik alapja ev. ref. egyházunk fenntartásának, nemes példáival legtöbb egyházainkban találkozhatunk. A vallásos érzés több helyütt az egyháztagoknak nem csak erkölcsiségében, hanem az egyház és az egyháznak iskolai céljaiért önként hozott áldozatokban is nyilatkozik. Több egyházaink templomuk díszkarba hozásával s egyházi épületeik kijavításával egyházas hitbuzgóságuknak fényes bizonyítékát tanúszták. Meg is nevezve a közgyűlés előtt: Agárd 1300, a csekély népességű Leányvár 1416, Tárkány 6500 frtig számolt be templomépítkezeti költségeivel. Czigánd díszes új paplakot építtetett 4002 frt értékig. Karos, temploma s egyéb egyházi épületei rendbehozására 1062 frtot fordított. Lácza tűzvész elhamvasztotta tantermét s tanítói lakást 1344 frt kiadással hozta helyre. Az építkezésekre fordított összes költségek, ide nem értve a hernád-németii egyház, majd csak a bevégzés után kimutatandott újból épített templomára fordított költségeit, egész egyházmegyénkben 21,117 frt 50 krig

emelkedik. Az egyes egyházakban megajánlott önkéntes adakozások nem haladják ugyan meg a megelőzőt évben bevallott önkéntes adakozások értékét. (7260 frt 30 kr.), de azonban nem mellőzhetjük, hogy az egyházas érzületükről már többször is feltüntetett egyházainkat követerdő példányképül most is ki ne emeljük. Így Tállya a múlt évben is szőlőépitésre s épületei rendbehozására, az egyes egyháztagok önkéntesen megajánlott filléreiből 603 frtot gyűjtött össze s a szőlőépitésre 232 frtot fordított; már a múlt évben szüretelt is, sőt a vesszők árából is 349 frtot vett be. Közmunkával most is a bodrogközön több egyházak, mint Vajdacska 435, Luka 575, Nagy-Kövesd 259 frt 50 krt, Karos 200, Rozvagy 54 frt 94 krt, összesen 1484 frtot kerestek. Általában a legméltánylóbb elismeréssel kell bodrogközi egyházaink többségének példányszerű egyházas jó érzületéről megemlékeznünk, mint a hol 20 egyházban Isten dicsősége czímén 811 frtot áldozott a legnemesebb hitbuzgósági verseny az Úr oltárára. S ezek mellett, nagybecsű kegyeletes adományozásokkal is számolhatunk be a múlt évről is. Jelesül Megyasszon Deréki Gyuláné sz. báró Gyórfy Rozália ó méltósága 120 frttal és Legyes-Bényén Potoczki Ilona, férjezett Jeney Józsefné úrnó 100 frt értékben sajátkezűleg készített díszes úrasztali terítővel gazdagíták egyházaikat. Minden adományozások s építkezések a legújabb részletekig felvételvé az egyházkerületi jegyzőkönyvbe, nem látjuk itt a részletezés szükségét.

Egyházaink vagyoni állásáról, a mennyiben a beterjesztett gondnoki számadások alapján constatálható, az azoknak felülvizsgálására hivatott egyházmegyei bizottság fog részletelt tételeinek elbírálásával tüzetesebb jelentést adhatni; itt egyedül a látogatási jegyzőkönyvek jelzése szerint összesített számadatokban mutathatjuk be azt a t. közgyűlésnek. Összes bevétel volt múlt évben 67,428 frt 31 kr., kiadás 55,196 frt 43 kr., maradék 12,231 frt 88 kr., összes adósság 23,158 frt 45 kr., tőkepénzben 59,740 frt 31 kr., alapítványokban 48,589 frt 62 kr., magtári szemes életben 1946 k. 2 v., pénzértékben 1680 frt.

Az egyházakban létező alapítványokra vonatkozással itt kell beszámolnom arról is, hogy miután azoknak nyilvántarthatása s ellenőrizhetése céljából, a múlt évi tavaszi gyűlés, 50. sz. alatt az alapítványoknak az egyházlátogató küldöttségek által megkivánt összeírását elrendelte, sajnálattal kell tudomására juttatnom a t. közgyűlésnek, hogy az egyházlátogató küldöttségek közül ezen tőlem vett megbizatásnak csakis a tállyai járás küldöttsége felelt meg, egy külön, egyházanként felvett jegyzőkönyvben szá-

molva be az összeírt alapítványokkal, a többi küldöttek figyelmen kívül hagyták s azon kilátással, hogy mulasztásaikat még gyűlésig utánpótolhatom, felhívtam a többi járások egyházait a gyűlést kihirdető körövényemben, hogy összeírva a létező alapítványok mennyiségét, természetét és rendeltetését, küldjék be hozzám azonnal; de fájdalom, ezzel sem értem célzt; alig 3 egyház számolt be némi csekélységgel. Hát uraim! bocsánatot kérek, de ily indolentia mellett nem lehet egyházmegyét odaadó hűséggel adminisztrálni!

De általtérek immár a saját hivatalszabta megbízatásaimról, a nagytt. egyházmegyei közgyűlés által méltán megkívánható beszámolásaimra. Első sorban itt, mint a mely összes egyházainkat is közelebbről érdekli, az országos ref. közalapott illető járulékokat véve fel, az 1894. évi bevallási ívek szerint megajánlott összeg 1576 frt 60 krtban hiánytalanul, az utolsó fillérig befolyt s a reformatio emlékűnnepi perselypénzzel 19 frt 8 krral (2 frt 30 kr. porto levonása után) összesen 1593 frt 38 kr. az itt bemutatott s az egyházmegyei erre hivatott bizottság által is jóváhagyott számadás s láttamozott nyugtták szerint a földhitel intézethez beküldetett; 7 frt 88 krral kevesebb, mint a megelőzőtt évben. S az ekként való beszámolásunk egyik példányát, a végrehajtó-bizottság jegyzőjéhez beküldve, egy másik példány az egyházkerületi s az itt bemutatott harmadik példány pedig egyházmegyei levéltárunk részére tartatik fel. Ref. emlékűnnepi perselypénz több folyt be ugyan a múlt évinél, azonban még most is maradtak el még anyaegyházak is, melyek nem számoltak be vele.

Közalapi bevételi számadásunk kimutatása után következik, hogy kimutassuk viszont azt is, mennyit juttatott a konvent segélyül egyházmegyénk részére a múlt évben, az 1893-ik évről. Amint azt az 1894. ápril 24. s köv. napjain tartott konvent jegyzőkönyve tanúsítja, a 35., 36. lapon jelzett egyházaink közül Erdő-Bénye iskolaéptésre 100, Bacska, Mád, Rozvány 40 frtjával = 120 frt, Tárkány, Szomotor és Vis 50 frttal = 150 frt, Monok 60 frttal segélyeztetvén, egyházaink összesen 430 frtot, lelkészeink közül pedig az 50—51. lap szerint Kun Miklós, Szomotori Nagy Károly 40, Pálóczi József, Sallai Sándor, Szántai István 30 forintjával segélyeztetvén, összesen 170 forintot, az őszi konventi üléskor Mád újabban 80 frtot nyervén: múlt évben a konvent 680 frtot osztott ki egyházmegyénk részére; ezen kívül a tolcsvai és hotykai lelkészi hivatal is megkapta 35 frt évenként kiosztatni szokott tőkés segélyezését. A pár héttel

ezelőtt ülésezett konvent a múlt évről egyházmegyénk részére, a mint lapokból ismerjük, sokkal kedvezőbben, mintegy 1000 forintig emelte segélyosztalékait s ez rövid idő alatt kiosztásra vár.

A segélyeztetés sorrendjében jeleznem kell ezután egyházmegyénk részére az egyházkerület által kiutalványozott segélypénzekről való beszámolást is. A múlt év december 11-ik napján Sárospatakon egybegyűlt segélyosztó-bizottság, az egyházkerülettől kiutalt 920 frt 91 kr. segélypénzt, az itt bemutatott jegyzőkönyvben megállapított rendszerrel osztotta ki. A segélyalapokat is megnevezve: az államsegélyből 350 frt 30 kr., Baldácsi-alapból 243 frt, Nagy Gedeon-alapból 200 frt, hollandi tárból 80 frt, szükös tárból 40 frt s a szegényebb lelkészek s tanítók részére 7 frt 61 kr. és így összesen 920 frt 91 kr. lett kiutalva.

Ki lett pedig osztva olyképen, hogy a tolcsvai Nagy Gedeon-féle alapból az egyházkerület által elhatározott megosztás szerint két egyháznak 40 frt négy tanítónak a népiskolai olvasmányokra 20 frt, két tanító özvegynek 10 frt lett külön-külön egyénekenként kiosztva. Ezen kívül a többi alapokból 8 egyház 25 frtjával 200 frttal, 4 lelkész 20 frtjával 80 frttal, az 5-ik Nagy Károly szomotori lelkész egyházker. tartozásának törlesztésére 40 frttal, 9 lelkész özvegy 20 frtjával 180 frttal, 2 lelkész-özvegy à 15 frtjával 30 frttal, 3 tanító à 20 frtjával 60 frttal s két tanító özvegy 10 frttal segélyeztetett külön-külön s a még felmaradt felesleg 110 frt 91 krból az egyházmegyei papi özvegy és árva-gyámintézetnek 50 frt 30 kr., az egyházmegyei pénztárnak pedig 60 frt 61 kr. lett megítélve. A segélyezett egyházak és egyesek a jegyzőkönyvben megnevezvék. A kiosztást igazoló nyugták annak idejében főtiszt. püspök úrhoz beküldetnek.

Egyházmegyénk népesedési mozgalmait a beterjesztett statisztikai táblázatok nyomán következőkben jelezhetjük: Lélekszám 46,572; született finemen 1107, nőnemen 1056, összesen 2163; meghalt finemen 853, nőnemen 833, összesen 1686; szaporodás 477; házasodott tiszta prot. 367, vegyes 86, összesen 453; iskolakötelesek: finemen 3013, nőnemen 2733, összesen 5746; iskolába jár finemen 2673, nőnemen 2303, összesen 4976; ismétlő iskolaköteles finemen 982, nőnemen 927 = 1909; ismétlő iskolába jár finemen 226, nőnemen 182 = 408; hitvallást tett 392 fiu és 412 leány, összesen 704; áttért egyházunkba 13 finemen és 8 nőnemen, összesen 21; kitért más egyházba 5 fi- és 7 nőnemen = 12.

Népiskoláink állapotáról a tanügyi bizottság van hivatva az

egyházlátogatási jegyzőkönyvi kivonatok nyomán összeállított jelentését a t. közgyűléshez beterjeszteni.

És a mi jelentésem keretéből ki nem maradhat, jeleznem kell szintén egyházmegyénkben időközileg felmerült változásokat is. Halálozás ugyan rendes lelkési karunkban múlt évben sem történt; de annál megdöbbentőbben hatott reánk, kik közelebb-ről ismertük őt, a szép reményű Tóth Kálmán sárospataki volt segédlelkész hirtelen s véletlenül jött meghalása. Fájdalom, a lelkési pályán az előkészület végcélját elérve s magának az oly nemes és dicső szolgálatnak már küszöbén állva, csakis belátni engedtetett neki az ígélet földére, de oda be nem mehetett. Béke lengjen a nemes ifjú porai felett!

A tanítói karnak azonban ezelőtt pár héttel meghalt két veterán tagja. Az egyik Pálóczi József 1848/9-iki honvéd-főhadnagy, volt gesztelyi tanító, ki több mint négy évtizeden át szentelte munkásságát a népnevelés szent ügyének; a másik Horkai József, ki a legyes-bényei egyházban három évtizeden át viselte a tanítói hivatalt. A semlyéni tanító Fodor Károly pedig huzamos idő óta rá súlyosult betegsége miatt lemondván hivataláról, mindhárom egyház tanító nélkül van ez idő szerint. Ugyszintén nincs tanítója Visnak, Szentesnek, Tárkány pályázat útján töltendi be még a múlt ősszel megüresült tanítói állomását, miként bejelentve lett, eddigelé a felső-baranyai egyházmegyében Kis-Tóthfaluban szolgált, tanképesítési oklevelet még 1885-ik évben Nagy-Kőrösön szerzett Dabizs Ferencz május első napjaiban fogja elfoglalni állomását, a nagy távolság miatt nem jelenhetvén meg mostani gyűlésünkön, kéri az egyház bekebeleztetését, őszi gyűlésünkre maradván fel megerősíttetése. Bizonyítványai rendben vannak. Őszi gyűlésünk óta a segédlelkészek rendezésénél annyi változás történt, hogy Megyasszóról Réz László Sárospatakra, Megyasszóra pedig Keresztúri József lett Semlyénből berendelve.

Be kell még múlt évről számolnom a t. közgyűlés előtt egyházmegyei levéltárunkba elhelyezendő, részint a Protestáns Irodalmi Társaság által, részint a prot. egyházkerületek s több testvér egyházmegyék által megküldött füzetekkel és jegyzőkönyvekkel. Így a Protestáns Irodalmi Társaság titkárától múlt tavaszi gyűlésünk óta átvett (1892-ből) 10 füzetet; továbbá a dunántúli egyházkerület 1893 szept. 20-án Pápán, 1894 ápril 3-án Székesfehérváron, 1894 szept. 10-én Pápán; a tiszántúli egyházkerület 1892 május 17-én, 1894 ápril 9-én és okt. 3—6. Debreczenben; a dunántúli ág. hitv. ev. egyházkerület 1893 július

19-én Győrött és 1894 szept. 12-én Sopronban; a tiszai ág. egyházkerület 1893 szept. 21-én Tátrafüreden tartott közgyűléseik jegyzőkönyveivel. Az egyházmegyék közül: alsó-szabolcs-hajdúvidéki egyházmegye 1894 szept. 20-án Debreczenben, abaujmegyei 1894 tavaszi és őszi Gönczön, alsó-borsodi 1893 szept. 7-én Miskolczon és 1894 ápril 4—5-én Egerlövőn, felső-borsodi 1894 ápril 3—4-én Bábonyban, aug. 28-án Tardonán, gömöri 1894 ápril 10-én Simoniban és augusztus 30-án Tornallyán, ungi 1894 ápril 5-én Nagy-Geőczben és augusztus 28-án Salamomban tartott közgyűlések jegyzőkönyveivel, ehhez csatolva egyzersmind tiszáninneri egyházkerületünk és alsó-zempléni egyházmegyénk 1894-ik évi tavaszi és őszi közgyűléseinek jegyzőkönyveit. Mindezen jegyzőkönyvek és nyomtatványok pár nap alatt Szinyei Gerzson tanácsbíró úrhoz utalva, az egyházmegyei archivumba elhelyezendők.

Ezekben véltem nagytitzt. közgyűlés múlt évi jelentésemet rövid vázlatban előadhatni, becses elnézését esdve, a gyengélkedésem miatt jelentésemben feltűnedezhető fogyatékosággért; de épen ezen körülmény, a gyakoribb jelenségekben jelentkező gyengeségeim arra ösztönöznek és bírnak immár, hogy a nagytitzt. egyházmegye többszörös választással tanúsított nagybecsű bizodalját a leghálásabb érzellemmel megköszönve visszalépjek az esperesi hivataltól, melyet 15 év folyamán lelkiismeretes hűséggel igyekeztem betölteni. Azzal fogja irántam tanúsíthatni a nagytitzt. egyházmegye legjobb akaratát, ha e hivatal terhei alól kegyesen feloldozni méltóztatik. Áldás, béke velünk!

3. Egyházmegyei gondnokunk szintén részvétteljes szavak kíséretében közli közgyűlésünkkel Esperes úrnak hozzá intézett levelét, melyben megrongált egészsége miatt, mint ezt már esperesi jelentésében is jelezte, tizenöt éven át viselt esperesi hivataláról való lemondását jelenti be s kéri gondnokunkat, hogy e körülményt jutassa közgyűlés tudomására.

Egyházmegyei közgyűlésünk fájdalommal s a legőszintébb részvét érzésével értesül esperes úr betegségéről, mely őt körünkben való megjelenésében s tanácskozásunk vezetésében akadályozza; s bár a közgyűlés minden egyes tagja meg van győződve arról, hogy az esperesi hivatal oly nehéz terhek emelésével van egybekötve, melyek az azt viselőnek testi és lelki erőit teljes mértékben igénybe veszik s így méltányolja az okokat, melyek

a lemondást mintegy indokolják; mindazáltal azon édes remény táplálván közgyűlésünket, hogy szeretett és tisztelt esperesünk meg nem fogyatkozott szellemi erejéhez, isteni segedelem mellett testi erejét és egészségét rövid idő alatt visszanyerendi: a lemondást nem fogadja el; hanem az iránta viseltető tisztelettel és bizodalommal kéri, hogy hivatalát megtartani s egyházmegyénk ügyeit egy hosszú élet gazdag tapasztalataiból meritett bölcseségével intézni és vezetni továbbra is kegyeskedjék.

4. A képviselők megbízó levelei felolvasottaknak tekintetvén:
a képviselők igazoltatnak

5. Olvasatott Bodolay József kesznyéteni lelkésznek az egyházmegyei tanácsbírói hivataláról lemondó levele.

Mély megilletődéssel hallgatta egyházmegyei közgyűlésünk tanácsbírói karunk köztisztelet- és szeretettől környezett Nesztorának hivataláról lemondó levelét, melynek minden szavát az egyházáért, minden szép és nemesért lángoló lelkének leggyöngédebb, igazán költői ihlet sugalta s így csak természetes, hogy azok közgyűlésünk minden tagjának kebelében a legrokonszenvesebb érzéseket keltették fel a távozó iránt. Mint egy szép álmokép, úgy vonúlt el lelki szemeink előtt, a búcsúzó levél hatása alatt, az a harminczhét esztendő, a mit Bodolay József egyházmegyénk bizalmából viselt hivatalában töltött el s a mely idő alatt nem csupán kötelességét teljesíté lelkiismeretesen, közelismerésre méltólag, de példányszerű papi szerénység-, tudományos képzettségével, bölcs mérséklet- s igazságszeretetével, viselt hivatalait valóban megékesítette.

Most is midőn a munka s az évek terhe alatt megfáradva, a közbizalom által számára kimutatott térről visszavonul, hasonlóan mutatja magát a derült nyári naphoz, mely, mielőtt leszállana a láthatár mögé, legfényesebb sugaraival ragyogja be még egyszer az elhagyandó tájat: úgy ő is lelkének legforróbb áldás kívánatait

árasztja egyházmegyénkre, annak minden rendű és rangú tagjaira.

Miért is egyházmegyei közgyűlésünk, midőn Bodolay József tanácsbíró fényes érdemeit jegyzőkönyvében megörökíti, egyszersmind forrón óhajtja, hogy az isteni gondviselés engedje meg neki, hogy élet-útján — melyet számára vajha a lassan hervadó ősnek még mindig kedves virágai ékesítenének — messze vándoroljon teljes boldogságban.

6. Olvastatott Debreczeni Bertalan egyházmegyei világi tanácsbíró és főjegyzőnek ez utóbbi hivataláról lemondó levele.

Egyházmegyei közgyűlésünk midőn Debreczeni Bertalannak világi főjegyzői állásáról sok oldalú hivatalos elfoglaltatásával kellően indokolt lemondását elfogadni kénytelen, egyszersmind felhasználja az alkalmat arra, hogy neki világi főjegyzői hivatalában teljesített buzgó és maradandó becsű szolgálataiért, elismerését és köszönetét jegyzőkönyvében fejezi ki.

7. A fenti lemondások folytán megüresedett egyházi tanácsbírói és világi főjegyzői hivatal betöltése szükségessé válván:

Egyházmegyei közgyűlésünk megbizta az elnökséget, hogy az egyházmegyei egyházi tanácsbírói és világi főjegyzői hivatalokra a szavazást elrendelvén, a szavazatokat Sárospatakon, az aratási vizsgák alkalmával bontsa fel abban a bizottságban, melynek tagjaivá: Szinyei Gerzson, Debreceni Bertalan és Bálint Dezső választattak meg.

Arra az esetre, ha esetleg akár egyik, akár másik hivatalra újabb szavazás elrendelése válnék szükségessé, felhatalmazza egyházmegyei közgyűlésünk az elnökséget, hogy az illető hivatalra a szavazást elrendelje s a határidőt erre nézve az őszi közgyűlés előtt kitűzte s a szavazatokat a gyűlésre bekivánja.

8. Az egyházi törvény 283. §-a időszaki bírósági tanácsalakítására utalván az egyházmegyéket, arra a szavazás megajtése azon megállapodás szerint rendeltetett el, hogy a vissza-

nosság elvét szem előtt tartva a jelen évre egyházi részről 2 rendes és 1 póttag, világi részről 1 rendes és 2 póttag választásuk, jövőben e gyakorlat évről-évre felváltva fogván megtartatni.

A szavazás megejtetvén, általános szavazattöbbséggel megválasztottak: rendes tagokká Keresztúry József, Tóth Lajos egyházi, Debreceni Bertalan világi, póttagokká Gecsey Péter egyházi, Szinyei Gerzson és Kóczán Miklós, világi tanácsbírák.

9. A folyó évi május 7-én kezdődő egyházkerületi közgyűlésre képviselőkül megválasztottak:

egyházi részről Keresztúry József, Tóth Lajos tanácsbírák, Kónya András főjegyző; világi részről Debreceni Bertalan, Pilissy Ferdinánd, Meczner András tanácsbírák. Azon esetre, ha esperesünk betegsége által a megjelenésben gátolva lenne, helyettesítésével Keresztúry József tanácsbíró bízatik meg, az ő helyére pedig képviselőül Kőrösi György fog behívatni.

10. A t.-kenézi és t. szadai lelkészi és tanítói díjlevelek a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés megerősítő záradékával el látva egyházmegyénknek megküldetvén,

elhelyezés végett átadatnak levéltárnokunknak.

11. A b.-keresztúri lelkész jelenti, hogy ott az állami iskola két tanerővel 1894. szept. 27-én létesített s hogy a magas minisztérium által mindkét tanítói állomás ref. vallású egyénnel töltetett be.

Örvendetes tudomásul szolgál.

12 Zemplénavármegye kir. tanfelügyelője átteszi a tanítói fizetések kiegészítése céljából benyújtandó kérvényekhez szükséges díjlevelekben előforduló termények árának egyöntetű megállapítása céljából a vármegye közigazgatási bizottságának 1894. évi decz. 7-én kelt 1250/2910 számú határozatát, mely tíz évi átlag alapján, a következő életárakat állapította meg:

Egy köből	búza . . .	6	frt	50	kr.
»	»	gabona . . .	4	»	—
»	»	árpa . . .	4	»	—
»	»	zab . . .	2	»	50
»	»	krumpli . . .	1	»	20
»	»	főzelék . . .	6	»	—

A föld jövedelme meghatározásánál a kataszteri tiszta jövedelem vétetett alapúl, hozzáadván a közigazgatási bizottság 1894. évi 498/1247. sz. alatt kelt határozatával megállapított $\frac{0}{100}$ jövedelmi emelkedést, mely a szerencsi járásra nézve 15, a tokajira nézve szintén 15, a bodrogközire nézve pedig 30 $\frac{0}{100}$ ban állapított meg.

Egyidejűleg a tanfelügyelőség megküldi az alsó-zempléni egyházmegye amaz egyházainak kimutatását, melyek az 1893. évi XXVI. t.-cz. alapján a tanítói javadalmak kiegészítése céljából államsegélyért folyamodtak.

Kimutatás.

Az alsó-zempléni egyházmegyéhez tartozó azon tanítói állomásokról, melyek javadalmának kiegészítéséhez az 1893. évi XXVI. t.-cz. alapján államsegély kérelmezett.

Sorszám	A község neve	A hitközség által megállapított fizetés		Mily összegre kérelmzik kiegészítést?		A közig. bizottság által megállapított fizetés	A kért államsegély	J e g y z e t
		frt	kr	frt	frt			
1	A.-Golop . . .	200	84	300	200	100		
2	Ágcsernő . .	206	65	300	227	73		
3	B.-Olaszi . . .	271	87	300	237	63		
4	Erdő-Bénye .	220	—	400	220	180		Második állomás szervezése
5	Erdő-Horváti	200	—	400	200	200		
6	Hernád-Kak .	240	09	300	212	88		
7	Kis Kövesd .	238	17	400	245	155		
8	Karcsa	216	49	400	216	184		
9	Lelesz	241	96	400	239	161		
10	Luka	226	94	300	227	73		
11	M.-Hotyka . .	98	—	300	98	202		
12	Monok	117	98	300	111	189		
13	Ond	183	66	300	183	117		
14	Véke	279	43	400	279	121		
15	Szentes . . .	222	23	400	202	198		
16	Vámos-Ujfalu	—	—	—	—	—		Állami iskolát kért, ajánlott 1895. febr. 18. 344. sz. a.

S.-a.-Ujhely, 1895. március 14.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos tanfelügyelő.

13. Ezzel kapcsolatban olvastatott a tanügyi bizottságnak azon jegyzőkönyvi javaslata, melyben — a tanfelügyelőség panaszra folytán — felhivandónak tartja az államsegélyért folyamodó iskolák, illetőleg egyházak előljáróit, hogy a tanítói díjlevelek pénzértékét a közigazgatási bizottságnak ide iktatott megállapodása szerint számítsák ki s úgy csatolják azokat a benyújtott segélykérvényekhez. Egyuttal javasolja, hogy lehető egyöntetű eljárás s a díjleveleket szabatosabb és megbízhatóbb kiállítása céljából az egyházmegye készíttessen nyomtatott díjlevéli mintákat s azokat az egyes egyházközségeknek bocsássa rendelkezésükre, hogy jövőre mindenütt, a hol új tanítói díjlevelet készítenek, a minta nyomtatványt használhassák s ahoz alkalmazkodjanak.

Közgyűlésünk, midőn tudomásul veszi Zemplénumegye közig. bizottságának és tanfelügyelőjének fentebbi megkereséseit s midőn magáévá teszi és határozattá emeli a tanügyi bizottságnak javaslatát, egyuttal utasítja az államsegélyért folyamodó iskolák egyházi előljáróit, hogy kivétel nélkül mindannyian 400 frtra kérjék tanítói állomásuk javadalmát kiegészíteni s e célból — a tanfelügyelőség útján — haladéktalanul új kérvényt nyújtsanak be a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz.

Az esperesi hivatalt pedig megbízza, hogy miután tudomása szerint a felső-zempléni egyház megyében, épen a tanfelügyelőség közreműködésével, már el is készültek az itt javasolt nyomtatott díjlevéli minták, azokból egy példányt a felső-zempléni esperesi hivataltól szerezzen be; kellő példányban nyomassa ki s a gyülekezeteknek bocsássa rendelkezésükre.

14. Tóth Lajos egyházmegyei pénztárnok betérjeszti az 1894-ik évről szóló számadását, mely szerint az egyházlátogatóktól, kamatokból s más illetekekből bevett összesen 686 frt 81 krt; kiadása volt 518 frt 03 kr.; pénztári maradvány 168 frt 78 kr. Kihelyezett tőke 1910 frt, melynek kamata befolyt.

Az okmányokkal és nyugtákkal igazolt számadás tételenként megvizsgáltván, helybenhagyott s pénztárnoknak a betérjesztésekre nézve a felmentés megadatott.

15. Zitás Bertalan egyhm. dékán bemutatja 1894-ik évi számadását, mely szerint különböző pénztárakba leendő beszolgáltatás végett az egyházlátogató küldöttségektől átvett összesen 2793 frt 61 krt s ez összeget az illető helyekre teljesen befizette. A papi, tanítói özvegyek, árvák és szűkölködők közt leendő kiosztás végett az egyházkerületi pénztárakból átvett 1321 frt 29 krt; kiosztott 1301 frt 23 krt; marad a dékánál jövő évre 30 frt 06 kr.

A nyugtákkal kellőleg igazolt számadás tételként megvizsgálatván, helybenhagyatott s a beterjesztettekre nézve számadó dékánnak a felmentés megadatott.

16. Bálint Dezső, egyházmegyei gyámintézeti pénztárnok felhívja egyházmegyei közgyűlés figyelmét azon körülményre, hogy lelkészi özvegy-árva-gyámintézetünknek az alapszabályok értelmében, már a folyó évben meg kellene működését kezdenie; csakhogy, miként a közhangulatból előre látható, ez az intézmény, az országos lelkészi özvegy-árva-gyámintézet mellett, aligha lesz fenttartható: kéri tehát egyházmegyei közgyűlést, hogy az intézet sorsára nézve határozatot hozzon.

Egyházmegyei közgyűlésünk Meczner Béla egyházmegyei gondnok urat, mint a gyámintézet világi elnökét kéri fel, hogy a választmányi tagokkal egyetértőleg a gyámintézet jövő sorsára vonatkozó javaslatot készíteni s azt őszi közgyűlésünk elé terjeszteni sziveskedjék.

17. Vonatkozással egyházmegyénknak 1892. tavaszi gyűlés 36. sz. a. hozott határozatára a b.-sárai leány egyház ügyében megbízott küldöttség beterjeszti Végh Bertalan volt egyházmegyei ügyész urnak 1885., 86., 87. és 88. július 1-ig terjedő és hozzá beadott számadását, A—Sz. alatti mellékletekkel és 209 frt 19 kr. készpénzzel.

Ezen számadás szerint, — mely számadás folytatását képezi a volt egyházmegyei ügyész által már beterjesztett és az 1886. évi tavaszi közgyűlés 12. sz. határozatával elfogadott számadásnak, — betolyt az 1885., 1886., 1887. és 1888. évi július 1-ig tőkében és kamatokban összesen 553 frt 05 kr., ebből kiadatott az A—Sz. alatti okiratok szerint 343 frt 86 kr., tesz tehát a készpénz maradvány 209 frt 19 krt.

Bizottság jelenti, hogy a számadási tételeket átvizsgálta s azokat helyeseknek s az okmányokkal megegyezőeknek találta.

Végh Bertalan úr betérjesztett számadása elfogadtatik, s mellékleteivel együtt az ügyiratokhoz csatoltatni s levéltárba tételni rendeltetik s ugyan ő a számadásban jelzett időre és az abban foglalt tételekre nézve a számadás terhe alól felmentetik.

Minthogy azonban, ezen számadásból és az előíratokból nem tűnik ki az, hogy az 1888. július 1-től azon időig, míg a sárai leány egyház ügyeinek vezetését Szánthó István átvette, ki vette fel az egyház földei után a haszonbéreket: a fennebb hivatkozott 1894. évi határozatban kiküldött bizottság oda utasíttatik, hogy ezen körülményt is puhatolja ki s a bodrog-sárai leány egyház ügyét hozza végleg tisztába s minderről jövő őszi közgyűlésünkre tegyen jelentést.

A befizetett 209 frt 19 kr. Szánthó István egyházmegyei megbízott kezéhez kiadatik.

18. Olvastatott a bodrog-sárai fiókegyház bérlőjének Oldal Andrásnak folyamodványa, melyben kéri, hogy tekintettel arra, miszerint a bérllet kezdete óta a terményárak tetemesen leszáloltak; hogy a bérelt területet az árvíz csaknem minden évben előnti s így jövedelme nagy mértékben csökken s végül, hogy Lónyay Gábor nagybirtokos tisztje a bérelt területből tekintélyes részt elfoglalt: javára az általa fizetni kötelezett 149 frt évi bérösszegeből valamely összeg engedtessek el.

Miután közgyűlésünk a viszonyok felől nincs jól tájékozódva: a folyamodó kérelmét ezúttal nem teljesítheti; hanem megbízza Szánthó István bodrog-olaszii lelkészt, hogy magát a bodrog-sárai fiókegyház presbitériumával érintkezésbe tévén, közös megállapodás után adjanak őszi közgyűlésünkre véleményes jelentést arról, hogy mily összegre rúghat azon károsodás, mit a bérlő évenként szenved s e szerint lehet-é és mennyit a bérösszegeből elengedni?

19 Olvastatott Szánthó István bodrog-olaszii lelkész beadványa, melyben panaszolja, hogy Lónyay Gábor nagybirtokos a papi és tanítói hivatal birtoka után, a család által önkéntes vállalás folytán 1879 óta rendszeren fizetett 57 frt 53 kr. állami adó fizetését — az úrbéres birtokosság és a földesúr között

folyamatban levő per miatt — megtagadta. Kéri ennélfogva egyházmegyei közgyűlést, hogy hasson oda, miszerint Lónyay Gábor úr az egyházat e kegyadományban továbbra is részesítse, illetve ne vonja meg azt tőle.

Közgyűlésünk úgy ezen ügynek, valamint az előző pontban említett birtokfoglalásnak magánúton való elintézésére egyházmegyei gondnok urat kéri fel.

20. A kistárkányi egyházba pályázat útján rendes tanítónak Dabizs Ferencz kis-tótfalusi tanító választatott meg a felső-baranyai egyházmegyéből, ki is az egyházmegyébe való bekebeleztetését s állomásán való megerősítését kérelmezi.

Dabizs Ferencz betérjesztett okmányai rendben találtatván, a kis-tárkányi tanítói állomáson megerősítetik. Miután pedig a betérjesztett választási jegyzőkönyvből az tűnik ki, hogy az egyház a tanítói javadalmazást részben módosította: a tárkányi egyház presbitériuma felhívatik, hogy a módosított díjlevelet három egyenlő példányban — a réginek csatolása mellett — őszi gyűlésünkre terjeszse be.

21. A legyes-bényei egyházból jelenti az egyházlátogatóság, hogy tanítói nyugdíjadójának igen tetemes része hátralékban van, s az egyház és a község között mindeztideig nem történt e hátralékra nézve megegyezés, hogy a község e hátralék törlesztésének átvállalásával, mint ez sok más községben történik, segítségére jönné ez erőtlen gyülekezetnek.

Utasztatik a legyes-bényei egyház előljárósága, hogy saját érdekében kövessen el mindent arra nézve, hogy tanítói nyugdíjartzozásának kifizetését a község képviselőtestülete által elvállaltassa, a mi ha nem sikerülne, gondoskodjék a saját hatáskörében e tetemes hátraléknak minélelőbbi letörlesztéséről.

22. Fukk János sóstófalvai volt gondnok a múlt évi pénztári maradványt, 26 frt 67 krt, valamint az egyház borának elfogyasztásaért a tavalyi egyházlátogatóság előtt elvállalt 8 frt fizetést mindeztideig nem térítette meg az egyház pénztárának: a f. évi egyházlátogatás kötelességévé tette az egyháztanácsnak,

hogy e két rendbeli követelést haladéktalanul hajtassa be s eljárása eredményéről még a tavaszi gyűlést megelőzőleg feleljen be az az esperesi hivatalnak.

A sóstófalvi egyháztanács az egyházlátogató-ság eme meghagyásának a mai napig eleget nem tévén, felelősség terhe alatt utasíttatik, hogy a 26 frt 67 kr. és 8 frt követelést Fukk János volt gondnokon haladéktalanul hajtassa be.

23. Múlt őszi közgyűlésünk 15. sz. jegyzőkönyvi határozatával utasította a csanálosi egyházközséget, hogy — a templom-építésre való minden várakozás nélkül — új tanterme felállítását s egy szintén egészen új tanítói lakás építését már az 1895-ik év tavaszán kezdje meg, de nem a benyújtott tervezet alapján, hanem azt, mint czélszerűtlent félretéve, más és helyesebb terv beszerzéséről gondoskodjék s azt felülvizsgálás és megerősítés végett, a költségvetéssel együtt, jelen közgyűlésünkhöz terjeszse be. E határozatra vonatkozólag a csanálosi egyház lelkésze jelenti, hogy egyházközsége í. évi január 13-án tartott közgyűlésében kijelentette, hogy sem iskolát, sem tanítói lakot építeni addig nem hajlandó, míg templomát fel nem építette, akkor azonban mindjárt a templomépítést követő esztendőben hozzá fog az iskola felállításához is.

Egyházmegyei közgyűlésünk megütközéssel értesül a csanálosi egyháznak a folyvást halogatásokhoz folyamodó és saját egyházi hatóságának indokolt intézkedésével és tekintélyével daczó magatartásáról. Ugyanazért felkéri az esperesi hivatalt, hogy múlt gyűlésünk fent idézett határozatának a polgári hatóságok támogatásának igénybevételével haladéktalanul érvényt szerezzen.

24. Olvastatott a királyhelmeczi egyháztanács kervénye s ahhoz csatolt jegyzőkönyve, melyben tudatja, hogy í. évi április 13-án tartott gyűlésében Földy Tamás eddigi ideiglenes tanító helyébe Bajkay Imre kis-létai tanítót választotta meg rendes tanítónak és pedig az eddigőtől némi tekintetben eltérő s annál kedvezőbb díjazásra. Kéri ennek tudomásvételét s úgy a megválasztott tanítónak, mint a megváltoztatott díjazásnak megerősítését.

Ezzel szemben a királyhelmeczi egyháznak öt tagja aziránt kérelmez, hogy Földy Tamást — mint dícséretes eredménynyel

működő tanítót — az egyházmegye a király-helmecki tanítói hivatalban továbbra is hagyja meg.

Miután a tanítóválasztás a presbitériumnak törvényszerű és kizárólagos joga: közgyűlésünk a Földy Tamás érdekében beadott kérvényt kénytelen figyelmen kívül hagyni s a király-helmecki egyháztanács eljárását tudomásul venni, azzal a megjegyzéssel azonban, hogy a megválasztott Bajkay Imrét csak abban az esetben fogja megerősíteni, ha okmányait őszi közgyűlésünk elé beterjeszti, az egyház előjáróságát pedig utasítja, hogy a megváltoztatott díjlevelet 3 egyenlő példányban, szabályszerűen kiállítva, ugyancsak őszi közgyűlésünknek mutassa be.

25. Olvastatik a szerenesi ev. ref. egyház kérvénye, melyben engedélyt kér arra, hogy 10,000 frtnyi építkezéséből fenmaradt 5420 frt sürgős tartozása fedezhetése végett ily összeget valamely nagyobb pénzintézetől törlesztéses kölcsönre fölvehessen.

Az egyházmegye maga részéről ez indokolt kölcsön felvételét előzetesen azzal a feltétellel engedélyezi s terjeszti jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerülethez, hogy a kölcsönszerződés annak idején bemutatandó és jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületre felterjesztendő lesz.

26. Olvastatott a tályai egyháznak az iránti kérvénye, hogy halaszthatatlan építkezéseire, közpénztári természetű tőkéből 350 frtot felhasználhasson.

Közgyűlésünk a kért 350 frt tőke felhasználását engedélyezi, oly kikötéssel azonban, hogy annak idején a tőkét az egyház igyekezzék visszaállítani.

27. Ugyancsak a tályai egyház kéri, hogy a főtiszteletű egyházkerülethez intézett kérvényét, a melyben 387 frt tőke tartozása után 1898. június 1-ig esedékessé válандó kamatjának elengedéseért folyamodik, közgyűlésünk pártolólág terjeszse fel a főtiszteletű egyházkerületre.

Közgyűlésünk a folyamodó egyház kérését szívesen teljesíti, s kérvényét ajánlólag felterjeszti.

28. Olvastatott Hézsér Emil tállyai lelkész beadványa, melyben a tállyai lelkészi hivatalt illető faizási jognak a várossal szemben leendő rendezése végett, egyházmegyei bizottság kiküldését kéri.

Ezen ügynek rendezése végett Debreceni Bertalan ügyészünk és Konya András főjegyző kiküldetnek, jelentésük őszi közgyűlésünkre beváratván.

29. A tiszaharkányi egyház, több egyházi épületeinek javítására szükségelt költségek fedezése végett a templomi ülpadokra tett kivetését beterjeszti s kéri annak jóváhagyását.

Közgyűlésünk a kivetést megerősíti; utasítja azonban a tiszaharkányi egyház előljáróságát, hogy a hiányzó építési költségvetést állíttassa egybe s helybenhagyás végett terjeszse be esperesi hivatalunkhoz.

30. Őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 18. sz. pontjára vonatkozólag jelenti az egyházlátogatás, hogy a golopi egyház a Hutka-féle alapítvány visszaállítását megígérte ugyan, úgy azonban, hogy előbb másnemű adósságait fizeti ki; véleményezi továbbá egyházlátogatás, hogy egyházmegyei hatóságunk a Hutka-féle alapítvány keletkezését s természetét derítse ki, mert e nélkül az ügy alig rendezhető.

Közgyűlésünk az alapítvány eredetének s rendeltetésének kiderítésével a kimenendő egyházlátogatást bízza mag.

31. Ugyanazon gyűlésünk jegyzőkönyvének 19. sz. pontjára vonatkozólag a csobaji egyház jelenti, hogy a Cs. Nagy András alapítványának visszaállítása céljából a templomi székekre kivétést eszközölt; bemutatja a kivetést s kéri annak megerősítését.

Közgyűlésünk a kivetést megerősíti s utasítja a csobaji egyház előljáróságát, hogy a befizetések eredményéről időnként jelentést tegyen.

32. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyvének 20. sz. pontjára vonatkozólag jelenti az egyházlátogatás, hogy a csere-rendezés illetve az elcserélt terület telekkönyvezése ügyében semmiféle intézkedés nem történt, de egyszersmind azon véleményének ad kifejezést, hogy tekintve az átengedett területnek csekélységét,

továbbá azon körülményt, hogy a Tisza család azért jóval nagyobb területet adott s a csere alkalmával az egyházat másnemű jótéteményben is részesítette: ez ügy, miután az elcserélt területek kerítés által különben is el vannak különítve, bevégezettnek tekintessék.

Közgyűlésünk az elcserélt területnek telek-könyvi rendezését szükségesnek találván, annak megkísérlésével s lehetőleg eszközöltetésével a kimenendő egyházlátogatást bízta meg.

33. Olvastatott a monoki egyház lelkészének: Kun Miklós-nak folyamodványa, melyben panaszolja, hogy papi fizetése az Andrassy-féle uradalmi birtok bérletének változása következtében tetemesen alászáll, ha tőle, az eddig adományozott, 9 hold föld elvétetik, melyet a lelkési hivatal gr. Andrassy Györgynek 1828 május 11 én kelt kézirata alapján az uradalom szabad tettségéig használt. Kéri az egyházmegyét, hogy eszközölje ki hogy ezen, több, mint 50 éven keresztül használt földek, birtokába maradjanak.

Utasíttatik folyamodó, hogy ez irányban, saját érdekében maga tegye meg a szükséges lépéseket és járúljon kérvénnyel az uradalomhoz.

34 Egyházmegyél gondnok úr jelenti, hogy a sárospataki egyház lelkészének, a presbiterium megbízása folytán, hozzá intézett kérelmére, az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyása reményében, megengedte, hogy az egyházmegyei lelkési özvegyárva-gyámintézetnek a sárospataki népbankban elhelyezett tőkéből, a folyamatban levő templomépítési költségek fedezésére, hatezer (6000) o. é. forintot kölcsön felvehessen s kéri ezen intézkedésének jóváhagyását, valamint a kamatláb meghatározását is.

Egyházmegyei közgyűlés ezen kölcsön engedélyezését jóváhagyja s a kamatlábot 5%-ban állapítja meg. Azonban tekintettel azon körülményre, hogy az országos lelkési özvegyárva-gyámintézet életbeléptetése egyházmegyei hasonló célú intézetünket valószínűleg meg fogja szüntetni, a kölcsönt csak azon világos kijelentés mellett engedélyezheti, hogy azt a sárospataki egyház a mondott esetben, az egyházmegye felhívására, azonnal köteles visszafizetni.

35. Olvastatott a sárospataki egyház presbiteriumának kérvénye, melyben hatóságilag bezárt temploma helyreállítására

vonatkozó terveket és költségvetést bemutatja s kéri azok jóváhagyását; továbbá előterjesztvén azt, hogy a 20,000 frtra előirányzott költségek felét, tehát 10,000 frtot a saját vállaira veszi át és az egyház tagjai között erre vonatkozólag önkéntes adakozást indított meg, kéri, hogy hagyja jóvá közgyűlésünk a presbitérium, illetőleg egyházközségi közgyűlés abbeli határozatát, hogy a kik önkéntes adakozás útján megfelelő ajánlatot nem tesznek, azokra, egyházi adójuk hatszorosát kivethesse; végre kéri, hogy a főtiszteletű egyházkerülethez intézett segélyezés iránti kérvényét, valamint Király Ő Felségéhez intézett felségfolyamodványát pártolólag terjessze fel közgyűlésünk a főt. egyh. kerülethez.

Sajnosan veszi tudomásúl közgyűlésünk, hogy a sárospataki egyház díszes s több mint egy század óta fennálló temploma, az idők viszontagsága folytán annyira megrongáltatott, hogy annak használatától az egyház közigazgatási úton eltiltatott.

Míntehogy ennél fogva az építkezés elodázhatatlan és halasztást nem szenvedhet, — midőn a bemutatott terveket és költségvetést az egyházmegye helyben hagyja, — az egyh. törv. 248. §-a alapján megengedi az egyháznak, hogy azokra az egyháztagokra, a kik a már megkezdett és szépen megindult önkéntes adakozásban megfelelő összegleg résztvenni vonakodnának, egyházi adójuk hatszorosa erejéig, a presbitérium határozatában megállapított módozatok szerint, 5 évi időtartamra elosztva, rendkívüli adót vethessen ki.

Egyszersmind a főt. egyh. kerülethez intézett segély iránti kérvényt és Ő felségéhez címzett felségfolyamodványt a legmelegebb ajánlattal terjeszti fel a főt. egyházkerületre, a maga részéről is kérvén a főt. egyházkerületet, hogy tekintettel, a kérvényben előadott indokokra és tekintettel különösen arra, hogy a sárospataki egyház temploma a főt. egyházkerület féltett kincsének a sárospataki főiskolának növendékei befogadására is szolgál s tekintettel továbbá arra, hogy az egyház maga, elment az önsegély legvégsőbb határáig: a sárospataki egyházat a lehető legnagyobb segélyben részesíteni kegyeskedjék.

36. Olvastatott a sárospataki egyház presbiteriumának kérvénye, melyben egy újonnan emelendő bérház építésének költségvetését és tervrajzát beterjeszti és kéri, hogy az építés a Zsiday-alapból engedessék meg.

A bemutatott tervrajz és költségvetés jóváhagyatván, az építkezés a kérvényben előadott indokokból, különösen, tekintettel arra, hogy az, az egyház külön megterhelésével nem jár s a meglévő alap felhasználásával hasznos beruházásnak mutatkozik: egyházhatóságilag engedélyeztetik.

37. Olvastatik a m.-hogykai ev. ref. egyházközségnek az egyházmegyei közgyűléshez az iránt intézett kérvénye, hogy a főtiszt. egyházkerület 1889 szept. 22—24. napjain tartott közgyűlése által 6 évre engedélyezett hely. lelk. állás fenttartható legyen, vagy pedig rendes lelkészi állás szervezése engedessék nekik; e végből kérvényük mellett beterjesztik az újonnan presbiterium és egyházközség által összesen 628 írt 24 krban megállapított díjlevelet. Kérik annak felülvizsgálását, helybenhagyását s a lelkészi lak építésére vonatkozó régebbi határozat megfelelő fentartását, vagy módosítását. A hogykai egyház e határozata ellen Meczner Gyula, ottani egyháztág felebbezést adott be, melyben kéri, hogy ne engedessék meg a helyettes lelk. állás, annál kevésbé rendes lelkészi állás fentartása, mert nincs reá megfelelő anyagi ereje az egyháznak, különben is államsegélylyel rendszeres tanítói állás fog felállíttatni; a lelkész a beterjesztett határozatot nem is rendes egyházközségi gyűlésen, hanem szabálytalan 15—16 egyénből álló összejövetelel hozta létre. Az ügy megvizsgálására bizottságot kér.

Az egyházmegyei közgyűlés a határozat törvényszerű létrejöttének, a díjlevél realitásának s az egész ügyállásnak alapos megvizsgálása végett, a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésre teendő jelentéstétel mellett Kőrösy György és Debreceni Bertalan egyházmegyei tanácsbírákat küldi ki.

38. Olvastatik az a.-berezki ev. ref. egyház kérvénye, melyben az Olchváry Antallal, mint eladóval belsőség megvétele iránt kötött adásvételi szerződésnek az egyházmegye általi jóváhagyását s jóváhagyás végett az egyházkerülethez való felterjesztését kéri.

A kérelem ezúttal nem teljesíthető, mert az

eladott ingatlan telekkönyvi ismertető jelei s kiterjedése kitűntetve nincsenek, mert nincs a kérvényben feltűntetve s igazolva, hogy az egyházközségi közgyűlés az egyházi törvények 18. §. c) pont értelmében az ügyletet jóváhagyta volna. A jóváhagyás előtt e hiányok pótlandók.

39. Olvastatott Debreceni Bertalan e. m. ügyész jelentése, melyben előadja, hogy az 1893. tavaszi közgyűlés 29. sz. a. határozatában nyert megbízás folytán, sikerült a bodrog-olaszi egyház és Mészáros Károly s neje Madár Klára között fennforgó vitás ügyet végleg elintézni, oly módon, hogy az egyház által, a nevezett Mészáros Károlytól és nejétől 100 frtéért megvásárolt, azonban Tomory Pál telekkönyvi tulajdonát képező földet, ugyancsak a nevezett Tomory Pálnak eladta 150 frtéért; az egyháznak tehát 50 frt nyeresége van. Vevő a vételárról kötelezvényt adott s kötelezé magát, hogy a 150 frtot 3 év alatt, 6% kamataival együtt, minden év szeptember 1-én, 50 frtos részletekben kifizeti. Kéri ezen intézkedése jóváhagyását és annak megengedését, hogy a bodrog-olaszi egyház ezt a 150 frtot annak idején, az egyházkerületnél fennálló tartozása törlesztésére fordíthassa.

Ügyészünk jelentése tudomásul vétetik, az általa Tomory Pállal kötött egyesség jóváhagyatik s a bodrog-olaszi egyháznak megengedtetik, hogy a befolyandó 150 frtot egy. ker. tartozása törlesztésére fordíthassa.

40. Olvastatott a bodrog-olaszi egyház kérvénye, melyben előadja, hogy temploma, paplaka, iskolája, tanítólaka, oly rozzant állapotban vannak, hogy azokat javítás nélkül hagyni nem tanácsos. Ezen javítások 730 frtra vannak előirányozva, melyre 214 frt fedezetük van, szükségletük tehát 517 frt. Kérik a költségvetés jóváhagyását és annak megengedését, hogy ezen 517 frt összeget az egyház tagjaira, rendkívüli adó címén kivethesse.

Egyházmegyei közgyűlésünk a bodrog-olaszi egyház által bejelentett építkezést sürgősnek és elodázhatatlannak jelenti ki, ennél fogva a költségvetést jóváhagyja s utasítja az egyházat, hogy az egyh. törv. 248. §. rendelkezését figyelembe tartva, szólítsa fel adakozásra úgy az egyház vagyonosabb tagjait, mint általában mindazokat, a kiktől segílyt

várhat. Ha azonban a segélygyűjtés ez a módja a kellő eredményre nem vezetne: ugyanazon §. második bekezdése értelmében feljogosítja közgyűlésünk a folyamodó egyházat, hogy az építkezésre szükséges összeg hiányzó részének fedezésére, a hívekre, osztályba sorozás útján, rendkívüli adót vethessen ki.

41. A kaki egyházból jelenti az egyházlátogatóság, hogy a papi földbirtoknak egy része, mintegy négy hold, nincs az egyház részére telekkönyvezve.

Utasítatik a kaki egyháztanács, hogy a telekkönyvezést haladéktalanul eszközöltesse, a minek megtörténtéről bevérdja közgyűlésünk a jövő egyházlátogató küldöttség jelentését.

42. Olvastatott a, vámos-ujfalusi egyház 5 tagjának kérvénye, melyben ismétlik, az egyházlátogatás alkalmával előterjesztett azon kérelmüket, mely szerint a lelkész régi papi bér hátrálékait mutassa ki; előterjesztik továbbá azon kérelmüket, hogy a lelkésszel, a lelkési javadalom részére takarékpénztárba tett összegből elköltött, illetőleg adóra fordított 200 frt visszaállítására vonatkozólag az egyh. látogatás előtt kötött egyesség jóváhagyassék; végre kérik, hogy a lelkész félfizetéssel nyugdíjaztassék.

Az egyház és a lelkész között a fennebb említett 200 frt visszaállítására vonatkozólag kötött egyezséget, — az egyházlátogatás jelentése alapján, — az egyházmegye jóváhagyja és miután, úgy a kérvényből, mint az egyházlátogatóság jelentéséből arról győződött meg közgyűlésünk, hogy a vámos-ujfalusi egyházban, az egyházi adók kivétele, beszedése és beszolgáltatására vonatkozólag fennálló egyházi törvény, jelesül a 240. és 255. §§-ok, még most sincsennek életbeléptetve, daczára annak, hogy ugyanezen intézkedések, már az 1881. évi egyh. törvény 231. §-ában is benne foglaltattak: utasítja a vámos-ujfalusi egyház presbiteriumát, hogy az említett törvényszakaszban és az egyh. törv. 241. §-ában foglalt intézkedéseket, különbeni fegyelmi eljárás terhe alatt, haladéktalanul léptesse életbe és a lelkési fizetést, valamint

egyéb adókat az egyh. törvény IV. részében előírt módon vesse ki, szedje be és szolgáltatassa át a lelkésznek, a lelkész pedig az őt illető fizetésnek, az egyház tagjaitól közvetlenül való beszédésétől, a 255. §. értelmében eltiltatik.

A mi a múltat illeti, a lelkész utasíttatik, hogy amennyiben netalán a múltra nézve hátraleka volna, azt haladéktalanul mutassa ki és a kimutatást adja át behajtás végett az egyh. presbitériumának.

A lelkész nyugdíjazására vonatkozó kérelmekkel pedig folyamodók annyival inkább elutasíttatnak, mert egy lelkésznek félfizetéssel való nyugdíjazása csak a lelkész munkaképtelensége esetén és csakis az egyház és lelkész közös beleegyezésével, vagy fegyelmi úton eszközölhető.

43. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyvének 12. sz. pontja, amennyiben a tolcsvai egyháznak Zemplénmegye közigazgatási bizottságához, a közmívelődési alpból nyerendő segély iránt beadott kérvényére ezideig válasz nem érkezett:

nyilvántartásban hagyatik; amennyiben pedig ezen egyházat, iskolájának államosíthatása végett tanügyi bizottságunk legalább 200 frt segélyre ajánlja: közgyűlésünk nevezett egyházat szintén hathatósan ajánlja az egyházmegyei segélyosztó bizottság figyelmébe.

44. Ugyanezen közgyűlésünk 39. számú határozatában felhívta az egyházmegyei ügyészt, hogy szentesi lakos Lábos Menyhértné lelkész özvegy okmányait, miket a közte s a szentesi egyház közt fenforgó s bizonyos 900 □ öl területű föld tulajdonjogára vonatkozó per beszüntetését kérő folyamodványához csatolt, megvizsgálván, adjon véleményt arra nézve: szükséges e a perújítás vagy nem?

A beadott ügyészi vélemény szerint az adatokból nem tűnven ki világosan, hogy kit illet a tulajdonjog, ennél fogva újabb eljárásra lévén szükség: annak eszközzésével ügyészünk megbízatik, jelentése bevértván.

45. Az ágcsernői leányegyház templomépítési tervét és költségvetését bemutatván, annak megerősítését kéri.

Amennyiben nincs kimutatva, hogy a felszámított költségek miből fedeztetnek, egyházmegyei közgyűlésünk azon utasítással küldi vissza az ágcsernői leányegyház építési tervezetét, hogy a presbiterium a költségek fedezetének megszerzésére nézve az egyházi törvény ide vonatkozó 248. §-ának utasítása szerint járjon el s annak megtörténte után terjessze be tervezetét az esperesi hivatalhoz.

46 Legközelebbi tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk 60. számú határozatával, a király-helmecki egyház gondnokát azon 68 frt perköltségnek visszafizetésére kötelezte, mit a presbiteriummal együtt, a bírósági eljárás alkalmával, S.-A.-Ujhelyben költött el. Erre nézve az egyházlátogatás azon indítványát terjeszti közgyűlésünk elé, hogy, miután azon kiadást a gondnok az egész presbiterium beleegyezésével és határozatából kifolyólag tette s miután a jó békeség a presbiterium s az egyház tagjai közt immár helyreállott, mit a nevezett költségnek a presbiterium, illetőleg gondnok terhére való utalása újból veszélyeztetne: engedje meg az egyházmegye, hogy a 68 frt kiadás továbbra is az egész egyház terhe legyen, hová a számadás szerint utaltatott.

Egyházmegyei közgyűlésünk a felhozott indokokat méltányolva, beleegyezik, hogy a 68 frt kiadás továbbra is az egyházi pénztár terhe maradjon; de komolyan figyelmezteti egyszersmind a presbiteriumot, hogy jövőben óvakodjék azon túlságos kiadásoktól, miket idáig, mint az egyházi számadásokból kitűnik, gyakori vendégeskedésre szokott fordítani; amennyiben az ilyenféle kiadások ismétlődés esetén, nem fognak elfogadtatni.

47. Ugyanezen gyűlésünk 31. számú határozatával utasítván az egyházlátogatást, hogy vizsgálja meg, vajjon az örösi presbiterium beperelte-e az egyház hanyag bérlőjét? mire nézve egyházlátogatás azon jelentést teszi, hogy az ügy tisztába hozatott.

Tudomásul vétetik.

48. 1894. évi tavaszi közgyűlésünk 30. jegyzőkönyvének

határozatával utasította az egyházlátogatást, hogy nézzen utána, vajjon a láczaik egyház presbiteriuma beváltotta-e azon ígérését, hogy a tanító részére, a megállapított 6 öl fát természetben fogja kiszolgáltatni, ami helyett eddig csak 20 frtot fizetett?

Minthogy az egyházlátogatás előtt, a láczaik tanító erre nézve újabb panaszt nem tett, az ügy elintézettnek tekintetik.

49. Olvastatott Debreceni Bertalan ügyészünknek, a nagy-czigándi egyház regále ügyében esperesünkhöz intézett jelentése, melylyel a nagy-czigándi egyház tulajdonát képező 700 frtos és a kis-czigándi egyház tulajdonát képező 600 frtos két darab kötményezett regaléváltsági kötelezvényt és az általa felvett 56 frt 99 krból a bemutatott díjjegyzéke szerint 9 frt 90 krt tévő költség-összeg levonása után fennmaradó 47 frt 09 krt beterjeszti.

A beterjesztett értékpapírok és készpénz a cigándi egyháznak kiadatnak oly utasítással, hogy azok, mint az egyház elkölthetetlen tőkékéi kezeltessenek s vezettessenek be a vagyon-leltárba és az évi számadásokba, ezeknek csak jövedelme lévén a közszükségletekre fordítható.

50. Ugyanezen gyűlésünk 37. számú határozata folytán ügyészi vélemény kívántatván arra nézve: vajjon Bodnár Lajos, sóstófalvai előkönyörgő részére, kiadható e azon kötelezvény, melyet a sóstófalvai egyháztól felvett kölcsönről állított ki?

A beérkezett ügyészi vélemény oda nyilatkozik, hogy, miután ezen kölcsönügy még tisztázva nincs, a kötvény ki nem adható. Ezen véleményt egyházmegyei közgyűlésünk is magáévá teszi.

51. Az 1894. évi aug. hó 28., 29. napjain tartott egyházmegyei közgyűlés 40. jegyzőpontjára nézve jelentésül szolgál, hogy Semsey József zombori h. lelkész-tanító hivatali elődei adóhátraléka fejében 226 frt 38 krt, az árverés felfüggesztése végett pénzügyi letétbe helyezett.

Egyelőre tudomásúl veszi a közgyűlés.

52. Közhirdetés útján leendő segélyeztetésüket kérik a zombori, monoki, h.-kaki, b.-olaszii és leleszi egyházak.

Figyelembe vétel végett ajánltatnak a főt. egyházkerületi közgyűlés figyelmébe.

53. Bemutattatott a segélyosztó-bizottság 1894 deczember hó 11-én felvett jegyzőkönyve, mely szerint esperesünk a főt. püspök úrtól kiosztás végett átvette a következő összegeket:

1. Államsegélyből	350	frt	30	kr.
2. Baldácsy-alapból	243	›	—	›
3. Nagy Gedeon-alapból	200	›	—	›
4. Hollandi tárból	80	›	—	›
5. Szűkösi tárból	40	›	—	›
6. Szegény hivatalnokok részére	7	›	61	›

És így a segélyosztó-bizottság rendelkezésére állott összesen 920 frt 91 kr.

A fent kiírt összeget a segélyosztó-bizottság következőleg osztotta meg:

I. A takta-kenézi és bereczkii egyháznak a Nagy Gedeon-féle-alapból 40—40 frtot	80	frtot
Ugyancsak a Nagy Gedeon-alapból Lábos Endre l. polyáni, Kovács Ferencz vékei, Pálúr Mihály örösi és Hege-dűs János kenézlői tanítóknak 20 frtjával összesen	80	›
Szekeres Mihályné és Hubai Boldizsárné tanító-özvegyeknek à 10 frt	20	›
Népiskolai jutalomkönyvekre	20	›
Összesen	200	frtot
II. A többi czímen levő segélyösszegeből:		
A visi, lukai, hogykai, bodrog-kereszturi, olaszi-i, erdő-horvati, szomotori, vajdácskai egyházaknak à 25 frt	200	›
Nagy Károly szomotori lelkésznek, egyházkerületi tartozásának törlesztésére	40	›
Sohajda János király-helmecezi, Fürjész Tamás lukai, Szántai István berzéki és Kovács János vámos-ujfalusi lelkészeknek s ez utóbbinak egyházkerületi tartozása törlesztésére à 20 frt	80	›
Átvitel	520	frt — kr.

Athozat	520 frt — kr.
Terhes Barnáné, Ölbey Jánosné, Rácz Lajosné, Horkai Györgyné, Anti Jánosnének, egy- házmegyei tartozása törlesztésére, Tatár Mihályné, Molnár Pálné, Borcsik Gáborné, Lábos Menyhértné lelkész-özvegyeknek à 20 frt	180 „ — „
Gönczi Józsefné, Horkai Istvánné lelkész-özve- gyeknek à 15 frt	30 „ — „
Földi Tamás király-helmecci, Szilva János tállyai és Futó Lajos szomotori tanítóknak à 20 frt	60 „ — „
Székely Lászlóné és Szegedi Józsefné özvegy tanítónéknak à 10 frt	20 „ — „
Az egyházmegyei papi özvegy-árva-gyáminté- zetnek	50 „ 30 „
Az egyházmegyei pénztárnak	60 „ 61 „
Összesen	920 frt 91 kr,

azaz kilencszázhusz forint és 91 krt.

A segélyosztó-bizottság jegyzőkönyvi jelen-
tése tudomásul vétetik s intézkedése helyben-
hagyatik.

54. Bármely tárból segélyért folyamodnak: Török Józsefné,
Gönczi Józsefné, Horkai Istvánné, Horkai Györgyné, Lábos
Menyhértné lelkész-özvegyek; Borcsik Gábor agárdi, Lábos
Endre lelesz-polyáni, Fodor Károly semlyéni, Fikkel Gyula
ágcsernői, Karakó Ferencz kis-kövesdi, Farkas Károly volt kis-
tárkányi ny. tanító.

Folyamodványaik az egyházmegyei segély-
osztó-bizottság figyelmébe ajánlatnak.

55. Olvastatott az alsó zempléni ev. ref. egyházmegye tan-
ügyi bizottságának az 1894—95. iskolai év első feléről Sáros-
patakon, 1895 ápril 16-án felvett következő jegyzőkönyve:

Elnök: *Czinke István* és *Búza János*. Jelen voltak:
Bálint Dezső, *Csontos József*, *Gérecz Károly*, *Kovács Ferencz*
tanügyi bizottsági tagok; *Hézszer Emil*, *Fürjész Tamás*, *Besz-
terczei Béla*, *Zitás István*, *Erdei József* körlátogatók. Jegyző:
Zitás Bertalan.

1. Czinke István egyházi elnök üdvözölvén a megjelenteket, a gyűlést megnyitja s a múlt iskolai félévről szóló jelentését beterjeszti.

E minden tekintetben kimerítő, nagy gondal összeállított jelentést a bizottság tudomásul veszi s egyházi elnöknek köszönetét nyilvánítja s a jelentést egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni határozza, a mint következik:

Statisztikai adatok.

Egyházmegyénk összes lélekszáma 46,572. Több 792-vel, mint most egy éve. Az iskolakötelesek száma 6—12 éves korig 3013 fiu, 2733 leány, összesen 5746, mely a lélekszám 12·3⁰/₁₀-ának felel meg. Több, mint egy év előtt 472-vel. Iskolába járt 6—12 éves 2673 fiu, 2303 leány, összesen 4976, vagyis az iskolakötelesek 86·8⁰/₁₀-a, 302-vel több, mint tavaly. Tavaly járt a kötelesek 88·62⁰/₁₀-a. Nem részesült iskoláztatásban 770, a tan-kötelesek 13·2⁰/₁₀-a.

Ismétlő iskolaköteles volt e félévben 982 fi, 927 nő, összesen 1909. A lélekszám 4·1⁰/₁₀-a. Egy év előtt volt 907 fi, 854 nő, összesen 1761. Tehát most többen vannak 148-al. Ebből oktatásban részesül 226 fi, 182 nő, összesen 408. Az ismétlőköteleseknek 21·4⁰/₁₀-a. Nem részesül oktatásban 1501, az ismétlőköteleseknek 78·6⁰/₁₀-a. Tavaly iskolába járt 438, tehát 30-al több, mint a lefolyt félévben. Általában úgy látszik, hogy az ismétlőiskolába járók száma nem hogy emelkednék, de folytonosan apadóban van.

Szellemi állásra nézve kitünő iskola 35. (Tavaly volt 27), ú. m.: Tokaj, Sárospatak mind a három, Olaszi, Liszka, Kenézlő, Erdőbénye, Megyasszó felső fiuosztályok, Kis-Dobsza, H.-Németi, T.-Lúcz fi és leány, Szada, Örös, Páczin, Karos, Karád mind a kettő, Lácza, Ricse, N.-Kövesd, Véke, Szentés, Lelesz, L.-Pólyán, K.-Géres, N.-Géres, Ond, Golop, Tállya, Pthrügy, Báj, Ladány, Tarczal fiiskola.

Dicséretes 18. (Most egy éve volt 26). Ezek: Hogyka, Bodrog-Halász. Megyasszó leány, Csanáros, Gesztely, Hidvég, Kesznyéten, Harkány fi és leány, Karcsa, Semjén, K.-Kövesd, K.-Helmeicz, Tárkány, Agárd, T.-Kenéz, Csobaj, Tarczal leányiskola.

Kielégítő 13. (Tavaly volt 14). Ezek: V.-Ujfalú, E.-Horváti, Sima, Megyasszó I—II. fiuosztály, Sóstófalva, H.-Kak, Luka, N.-Rozvány, Bacska, Ágcsernő, Monok, Szerencs, Zombor.

Gyenge 1. Legyesbénye.

Nincs minősítve 5, ú. m.: Berzék, Czigánd, Leányvár, Szomotor, Vajdácska következő okokból: Berzéken nem volt a fűtéshez való fa felvágva s e miatt nem volt gyermek az iskolában. Czigándon, Vajdácskán difteritisz és himlő-járvány miatt az iskola hatóságilag bezárattott. Szomotoron a nagy hideg miatt nem jártak az iskolába, Leányvárra pedig, a rossz út miatt nem ment ki az egyházlátogatóság.

Nincs tanító Tolcsván, Tárkányban, Szentesen és Vison.

Az osztályok számát tekintve hat osztályú iskola van 14, öt osztályú 22, négy osztályú 26, három osztályú 3.

A múlt évben kitünőnek minősített iskolák e minőségüket — dicséretökre legyen mondva derék tanítóiknak — mind megtartották. Dicséretesből kitünővé emelkedett Olaszi, Kenézlő, Megyasszó III—V. fiuosztály, Szentes, Ond. Dicséretesből kielégítővé lett Szerencs, N.-Rozvány, Megyasszó I—II. fiiskola, V.-Ujfalu. Kielégítőből dicséretessé lett Csobaj, Hidvég, K.-Kövesd, Agárd. Kielégítőből gyengévé hanyatlott L.-Bénye, a hol különben azóta a tanítóság halálozása folytán — megüresedett.

Rendes tanító van egyházmegyénkben 56, (a 4 üresedésben levő helylyel volna 60, a 3 ideiglenessel 63). Tavaly volt 54. Kettő ezek közül nőtanító. Ideiglenes 3. Segédtanító 1, lelkész-tanító 8, (tavaly 9), káplántanító 3, (tavaly is 3), külön vallás-tanító 1 Sárospatakon.

Nős tanító 48 (tavaly 47), nőtlen 7, özvegy 2. Férjetlen nőtanító 2.

Okleveles 55 (tavaly is annyi), nem okleveles 4 (tavaly 5), ú. m.: Bajusz Imre olaszi-i, Furik János simai, Bodnár Lajos sóstófalvi, Borcsik János h.-kaki tanító.

Tanítói lak: jó 57 (tavaly 58), rossz 4 (tavaly 5). Különös, hogy a rossznak jelzett tanítói lakások száma fogyott egygyel, de azért a jóké is fogyott egygyel.

Tanterem: törvényszerű 62 (tavaly 61), nem törvényszerű 10 (tavaly 8), ú. m.: Hogyka, Vis, Olaszi, Sóstófalva, Csanáros, H.-Németi, Ágcsernő, Legyes-Bénye, Zombor, Tarczal leányiskola.

Felszerelés: kellő: 3 (tavaly 18), hiányos: 58, semmi felszerelés nincs: 11 helyen (tavaly 9), ú. m.: Hogykán, T.-Kenézen, E.-Horvátiban, Vison, Sóstófalván, Berzéken, Lukán, Ricsén, Kis-Kövesden, Leleszen, Agárdon.

Iskolai alap 2165 frt 23 kr. (Tavaly 1779 frt). A múlt évben volt 12 hold föld is, de ez most elsikkadt.

A testgyakorlás tanításáról s a faiskoláról nincs jelentés téve, csak egynehány helyről, így erről kimutatás nem adható.

A tanítók összes évi jövedelme 26,120 frt. Egy év előtt 24,980 frt. Azelőtt egy évvel volt 22,948 frt. Itt tehát, ha a bevalások teljesen hitelesek és megbízhatók volnának, két év alatt 3172 frt emelkedés, illetőleg fizetésjavulás volna konstatálható.

Iskoláinkba járt e félévben más vallású:

R. kat.	137 fi,	109 nő,	összesen	246,
G. kat.	56 »	40 »	»	96,
Ág. ev.	22 »	12 »	»	34,
Izraelita	67 »	75 »	»	142.
Összesen	282 fi,	236 nő,	együtt	518.

Kevesebb 12-vel, mint egy év előtt. A más vallású növendékek az összes iskolába járóknak 8,5⁰/₀ át teszik.

Az iskoláinkba járó összes növendékek kimutatása.

Járt e félévben az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye népiskoláiba:

Ref. vallású	6—12 éves növ.	2673 fi,	2303 leány,	összesen	4976
»	»	12—15 »	»	226 »	182 »
Más vallású	6—12 »	»	282 »	236 »	»

Együtt. . . . 3181 fi, 2721 leány, összesen 5902

Több 360-al, mint az elmúlt iskolai év első felében.

2. Az elnöki jelentés panaszlólag említi fel az iskolalátogatói jelentések felületes és sok tekintetben megbízhatatlan voltát, a melynek okát abban véli, hogy az iskolalátogatással megbízott küldöttségek a kör látogatói utasítást el sem olvassák így azt bejegyzéseiknél figyelembe nem vehetik. Ennélfogva kéri a bizottságot, hogy e tekintetben szigorú intézkedést tegyen.

A tanügyi bizottság, az egyh. elnök okadatolt panaszát magáévá teszi s felkéri a nt. egyházmegyei közgyűlést, hogy az iskolalátogató küldöttségeket kötelességeiknek pontosabb és lelkiismeretesebb teljesítésére serkentse.

3. Tapasztaltatván, hogy az iskolalátogatók a járásukban levő községi és állami iskolákat figyelmen kívül hagyják.

Utasítandók, hogy mindenütt, a hol ilyen jellegű iskolák vannak, azokat meglátogatni és a

vallásból vizsgát tartani szoros kötelességüknek ismerjék.

4. Tolcsván a tanítás ügye annyira siralmas állapotban van, hogy azon segíteni elodázhatlan kötelesség,

A nt. egyházmegyei közgyűlés felkérendő első sorban arra, hogy fordítson kellő figyelmet múlt évi őszi közgyűlés azon határozatának végrehajtására, a mely szerint a lelkész a vallás tanítására szigorúan, ha szükség — fegyelmi úton is — köteleztessék.

Egyúttal írjon fel az egyházkerület útján a konventhez, hogy ezen valóban segélyre szorult iskolát hathatósan segélylyel támogassa, sőt e tekintetben az egyházmegye is tegyen meg minden lehetőt s ha másként nem, az államsegélyosztalékból részére legalább 200 frtot utalványozzon.

5. Indítványoztatott, hogy a tanügyi bizottságnak nem lelkész tagjai részére az egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyve megküldessék, hogy így az egyházmegye határozatáról ők is tudomást szerezhessenek.

Tanügyi bizottság ezen indítványt elfogadja s az egyházmegye figyelmébe ajánlja.

6. Az agárdi, különben törvényszerű tantermet az egyházlátogatás nagyon tisztátalannak és rondának találta. Ehez hasonló a legyes-bényei iskolai tanterem is.

Mindkét iskola előljárósága szigorúan utasítandó, hogy iskolai épületek tisztántartásáról gondoskodjanak.

7. Nagy Sándor kis-géresi kitűnő tanító, népes családjára s tűz miatt szenvedett kárára való tekintettel, segélyt kér.

Ez egyházmegye jóakarató figyelmébe ajánlatik.

8. Múlt évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés, a tanügyi bizottságnak azon javaslatát, mely szerint minden olyan egyházban, a hol több tanító működik, a növendékek osztályok és nem nemök szerint osztassanak el — határozattá emelte; de ezen határozat még nincs végrehajtva.

Újólaj felkéretik az egyházmegye, hogy eme határozat végrehajtására az egyházakat szigorúan utasítsa.

9. Zemplénnvármegye tanfelügyelője, az esperesi hivatal útján, a közigazgatási bizottság azon határozatát közli, a mely szerint hivassanak fel az egyházak, hogy a hol új tanítói állomás állítatik fel: a díjlevél megkészítésekor a tanítói és kántori fizetések külön választassanak s a díjlevélben így tüntetessenek fel.

Miután ezen tárgyban a tiszáninneri egyházkerület már régebben véleményt mondott s intézkedett: újabb intézkedés szüksége fenn nem forog.

10. Több egyház van, a melyeknek iskolája semmiféle taneszközzel nem rendelkezik s annak beszerzésére — szegénysége miatt — nem is képes. Ilyenek — az elnöki jelentés szerint: Hogyka, T.-Kenéz, Erdőhorváti, Vis, Sóstófalva, Berzék, Luka, Ricse, K.-Kövesd, Lelesz, Agárd.

Utasítatnak ezen egyházak előjárói, hogy taneszközök megszerzése céljából a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz folyamodjanak.

11. Elnök jelenti, hogy Csontos Gábor, Olajos Pál, Hubay József a tanügyi bizottság gyűléséről való elmaradásukat elfogadható okokkal igazolták.

Tudomásul vétetik.

12. Erdélyi József körlátogató felmentetését kéri, azért, mivel ő nemcsak lelkész, hanem tanító is.

Tanügyi bizottság a felmentés megadását véleményezi s helyette körlátogatóul Máté Gyula lelkészt ajánlja.

Közgyűlésünk a tanügyi bizottság jelentését tudomásul veszi, az abban foglalt ajánlatokat határozati erőre emeli s azok megtartására az illetőket szigorúan utasítja.

56. Az egyházmegyei számvevőszék beterjeszti folyó évi ápril 16-án tartott ülésének jegyzőkönyvét, a mely is egész terjedelmében jelen jegyzőkönyvünkbe vezettedik a következőleg:

I. A czigándi járáskör.

1. Örös számadása nem a rovatos íven van beterjesztve s nem szabályszerűen van kiállítva, a csoportosítás nincs keresztülvive. A kiadások között 21 frt 68 kr., a lelkész és egyház között felmerült viszályos ügyben előállott költség nem fogad-

ható el, az töröltetett és az egyháznak visszatéríttetni rendeltetik. Túlkiadás 15 frt 87 kr., melyből 11 frt 90 kr. kiadatott a lelkésznek fizetés címén. Utasíttatik a gondnok, hogy ezt az illető hátrálékosokon hajtsa be és helyezze vissza. A bevételekről az ellennyugták hiányzanak.

2. *Páczin* számadása elfogadható, azonban a csoportosítás nincs teljesen keresztülvive. Utasíttatik az anyaegyház lelkésze, hogy jövőre a számadásokat a leányegyházban is a szabályoknak megfelelőleg készíttesse el.

3. *Karos* számadása naplószerű. Az anyaegyház lelkésze itt is utasíttatik, hogy a számadás elkészítésére a leányegyházban is ügyeljen fel Kiemelendő, hogy daczára a múlt évben teljesített nagyobb mérvű építkezéseknek, az egyház napszamosokra semmit sem adott ki.

4. *Luka* számadása kifogástalan, azonban kamathátráléka tetemes. Igyekezzenek a hátrálékokat behajtani.

5. *Karád* számadása elfogadható. A bevételekről azonban ellennyugták nincsenek csatolva. Ugyanez áll

6. a *czigándi* egyház számadásáról is.

7. *Lácza* számadása nincs helyesen csoportosítva.

8. *Karcsa*,

9. *Ricse*,

10. *Semlyén*,

11. *Nagy-Rozvány* számadása kifogástalan.

II. Sárospataki járáskör.

1. *M.-Hotyka* számadása jó, azonban úgy az egyh. adó, mint a haszonbérekből tetemes a hátrálék, jelesül 256 frt egyh. adóból 112 frt 25 kr. A hátrálékokat a presbiterium azonnal hajtassa be.

2. *Kenézlő*. A bevételekről csatolt ellennyugtákat egyedül a tanító írta alá, még a perselypénzről is ő adott nyugtát. Utasíttatik az egyház, hogy az ellennyugtát a fizetőkkel állíttassa ki; a perselyt pedig az anyaegyház lelkésze van jogosítva felbontani a presbiterium jelenlétében. A kiadás 12. tétele a tanítói nyugdíj-fizetés érdekében tett utazás költsége kifogásoltatik, annyi-
val inkább, mivel a tanítói nyugdíjat az utazás daczára sem fizették ki. Utasíttatik az egyház, hogy az ilyenmő fizetéseket jövőre postán küldje. Magtári számadása rendes, azonban a szedett 25°/_o az uzsoratörvénynyel ellenkezik.

3. *Bodrog-Halász* számadása haladást mutat. A nyugtákat ne a lelkész állítsa ki, hanem a pénzt felvevő. A pálinkára tett kiadások jövőre teljesen töröltessenek.

4. *Tolcsva* számadása rendes, azonban a kamathátrálékok felszaporodtak. Igyekezzenek az egyház azokat behajtani.

5. Az *erdő-horvátii* egyház számadása kifogástalan. A múlt évi jegyzőkönyvünkben el nem fogadott 47 frt 87 kr. ügye az egyházlátogatási jegyzőkönyv szerint elintéztetett.

6. *B.-Olaszi* számadása rendes. Túlkiadása ismét 131 frt 27 kr. volt, a mi újra a könyöradományokból fedeztetett. Utasítja a számvevőszék az egyházat, hogy hátrálékait szigorúan hajtsa be, mert különben a könyöradomány fel fog emésztetni. A Zsurki Andrásnál kint levő 60 frtot az egyház a mennyire lehetséges. bekebelezéssel biztosítsa s igyekezzenek behajtani.

7. *Vámos-Ujfalú* számadása rendes, azonban a kiadás 4. tétele alatt a lelkész részére az egyházmegyei gyűlésre való utazáskor felszámított díjak törölnetnek, a kiadás 6. tétel is kifogásoltatik, a végrehajtási díjat fizessék a hátrálékosok.

8. *Bodrog-Keresztur* számadása rendes, azonban úgy a kamathátrálék, mint a földhaszonbér hátrálék tetemes. Utasítatik az egyház, hogy a hátrálékokat haladéktalanul szedje be s hátrálékos adótartozását fizesse ki.

9. *Tisza-Tokaj* számadása rendes, tőkepénzeiből több van biztosítatlan, sőt veszendő. Igyekezzenek az egyház ezeket lehetőleg biztosítani, a mi pedig végleg elveszett, törlésbe hozandó.

10. *Liszka* számadása rendes, tőkepénze több mint 7500 frt részben még mindig biztosítatlan. Czélszerű lenne ezen tőkék, most már megkezdett rendezésénél egyházmegyei küldöttség segítené az egyh. presbiteriumát.

11. *Vis* számadása rendes.

12. *Erdőbénye* számadása rendes.

13. *Szina* számadása kifogástalan.

14. *Sárospatak* számadása kifogástalan.

III. Szentesi járáskör.

1. *Bereczki*,

2. *Kis-Kövesd* számadása rendes, azonban egyik sem tartotta meg az 1894. évi tavaszi egyházmegyei gyűlés 61. sz. b) pont alatti határozatát. Mindkét egyház az egyházmegyei határozat megtartására utasítatik.

3. *Nagy-Kövesd* számadása rendes. Feltűnő azonban, hogy úgy a bevételi ellennyugtákat, mint a kiadási nyugtákat is a lelkész állítja ki, így péld. még a mérnöki díjról is a lelkész ad nyugtát (kiad. 16. t.). Utasítatik az egyház, hogy jövőre az ellennyugtákat és nyugtákat, mindig a fizetőkkel, illetőleg a pénzt felvevőkkel állíttassa ki.

4. *Szomotor* számadása kritikán alól áll, nem nyomtatott íven van készítve, ellennyugtát a gondnok ad magáról, a fennebb idézett 1894. évi 61. sz. határozat figyelmen kívül van hagyva. A 3. tétel alatt szereplő 82 frt kiadás a mellékelt váltókból meg nem állapítható, az egész tétel érthetetlen, váltó-óvások és perköltségek nem fogadhatók el, általában hagyjon fel az egyház a váltó nyargalással; a 4. tétel is helytelen, a bevezetés a nyugtával nem egyezik meg, ugyanez áll a kiadás több tételére is. Egy vaskályha, melynek ára 5 frt, míg helyre vergődik a szomszédból 11 frtba kerül. A kiadások legnagyobb részét maga a lelkész bizonyítja. A kútépítési költségek érthetetlenek, nincs értelme, hogy Kasko Andrásnál mért hagyatott bent 10 frt, a régi kútgödör mért húzatott be csak félig. A tőkekimutatásban 529 frt tőke után 42 frt kamathátrálék van kimutatva, míg ellenben a gondnoki számadás 4. sz. a. ez áll: az egyház híveitől egyházi adózás és 529 frt tőke kamatából bejött 112 frt 06 kr. A kettő együtt érthetetlen. Szóval az egész számadás oly rendetlen, hogy azt elfogadni nem lehet. Ez tehát oly utasítással adatik vissza a szomotori egyháznak, hogy 3 hónap alatt, tehát 1895. évi július végéig egy új rendszeres, kellőleg csoportosított s tételeiben kellőleg igazolt s helyesen kiállított, okiratokkal felszerelt számadást terjesszen be s azt a járási számvevő Komjáthy Gábor egyházmegyei aljegyzőhöz adja be.

5. *Király-Helmecz* számadása nem rovatos íven van szerkesztve; ellennyugták hiányzanak; a bevétel összege nem 599 frt 73 kr., hanem 600 frt 33 kr., vagyis 60 krral több, a számadás e szerint kiigazítandó, minek folytán a 180 frt 79 kr. túlkiadás is 60 krral kevesebb lesz. A nyugták száma sehol sem lévén bevezetve, a számadáson eligazodni igen nehéz. A fennebb már többször idézett 61. sz. határozat nincs megtartva. A lelkész utasítatik, hogy a számadást vezető főgondnokkal az egyházmegyei határozatokat közölje.

6. *Lelesz-Pólyán*. A múlt évi számvevőszék 4. pont alatti megjegyzését nem vette figyelembe s a számadást ehhez képest nem igazította ki, a múlt évi számadás kiigazítva így áll: Bevétel: 1629 frt 91 kr., kiadás: 1309 frt 34 kr., pénztármaradvány:

320 frt 57 kr., a mihez hozzájön az ugyanezen pontban el nem fogadott 11 frt 13 kr., a pénztátmaradvány tehát 331 frt 70 kr. Ellennyugták vannak, de nem sorszám szerint. Az 1—27. tétel alatt csatolt ellennyugták 62 frt 24 kr. összeget adnak és csak 61 frt 70 kr. van bevételezve, tehát 54 krral kevesebb. A kiadás 17. t. a. 4 frt 50 krról nincs nyugta, a kiadás 22. t. a. nyugta 4 frt 65 krról szól, a számadásba azonban 5 frt 08 kr. van bejegyezve, tehát 33 kr. a kiadásból levonandó; a kiadás 31. t. alatti bevezetést igazoló nyugta csak 7 frt 33 krt igazol, míg a számadásba 10 frt 50 kr. van kiadásul bevezetve, a 3 frt 17 kr. kiadási többlet tehát törlendő; a kiadás 33. t. a. nyugta 10 frtről szól, be van pedig jegyezve 10 frt 50 kr.; az 50 kr. itt is törlendő. Mindezek helyreigazítása után a valódi maradványnak 86 frt 82 krnak kell lenni. A számadás tehát e szerint kiigazítandó.

Szabó János és M. Török Jánosné magtári kötvényei jótállókkal nincsenek ellátva s ezek után a kamatok sem fizettetnek; úgy a tőke, mint a kamat behajtása elrendeltetik.

7. *Lelesz*, számadása rendben van; a bevétel 5. tételében 24 frt 94 kr. van a táblás kimutatásra való utalással kamatból bevéve, holott a táblás kimutatásban csak 11 frt 94 kr. kamatbevétel szerepel. E körülményt az egyház világosítsa fel.

8. *Ágcsernő*. Nyugtái számozva nincsenek s a legtöbb kiadásról hiányzanak, a mely nyugták csatoltattak is, azok sem azon összegekről szólnak, a melyek igazolására csatolva vannak, a többször idézett 1894. 61. sz. határozat nincs figyelembe véve.

9. *Agárd*. A bevétel végösszege nem 1462 frt 84 kr., hanem 1466 frt 84 kr., így a pénztári maradvány is nem 43 frt 34 kr., hanem 47 frt 34 kr. A számadás ennek értelmében kiigazítandó.

10. *Perbenyik*. Ellennyugták nincsenek; több kiadási tétel nincs nyugtával igazolva. Az 1894. 61. sz. határozat sem vétetett figyelembe.

11. *Vajdácska*,

12. *Véke*,

13. *Szentes*,

14. *Bácska*,

15. *Kis-Tárkány*,

16. *Nagy-Géres*,

17. *Kis-Géres*,

18. *Leányvár*, számadásai rendben találtattak.

IV. Megyasszói járáskör.

1. *Legyes-Bénye*. Számadása mellől az ellennyugták teljesen hiányzanak, nincs a számadás kellőleg csoportosítva. Kamathátralék jelentékeny; a magtár ügye zavarban van. Az egyház, mindezek rendbehozására utasítatik.

2. *Megyasszó*. Számadása rendes, szabályszerű, azonban a kiadási nyugták között vannak olyanok, a melyekből nem tűnik ki, hogy azok mire adattak. Így pl. a 27. sorszám alatti így szól: »Az egyház aprólékos bolti cikkeiért 17 frt 78 kr.» Jövőre az ilyen kiadások részletes számlával igazolandók.

3. *Sóstófalva*. Számadása rendes, azonban kötvényei közül csak egy 14 frt 60 kros kötvény van jótállóval biztosítva. Utasítatik az egyház, hogy a kötvényeket jótállókkal biztosítsa.

4. *Gesztely*. Számadása rendes, felemlítendő azonban, hogy a 9-ik t. sz. a. bevétel »orgonai adakozás» a kiadásban nem fordul elő, csak a tőkék között van róla említés.

5. *Hernád-Németi*. Számadása rendes; megjegyzendő, hogy a presbiterium, a gondnokot 22 frt fuvarbérben elmarasztalta és 61 frt mérszkiadás nyugtázandó. A presbiterium intézkedése a számvevőszék által jóváhagyatik.

6. *Berzék* Számadása nem fogadható el. A tőkék kimutása érthetetlen; nincs csoportosítva; a bevételeknél nincs ellennyugta; a kiadások nyugtái nincsenek számozva, így csak igen nagy kereséssel lehet megtudni, hogy melyik nyugta, melyik tételre vonatkozik. Az egyházlátogatás jegyzőkönyvében az mondatik, hogy a kommunióhoz a kenyeret és bort, most már az egyesek adják, pedig a számadásban ilyen tétel is fordul elő. Utasítatik az egyház, hogy számadását újra készítse el és terjesse be Tóth Lajos számvevőhöz felülvizsgálat végett.

7. *Kesznyéten*. Számadása rendes; tőkái után azonban nem kevés a kamathátralék s bélyeg és jótállás több kötvényről hiányzik. Utasítatik az egyház, ezen hiányok pótlására s a kamatok behajtására.

8. *Tisza-Lucz*. Számadása rendes; megjegyztetik azonban, hogy az illeték-egyenértéki adó postán is beszállítható.

9. *Kis-Dobsza*,

10. *Csanálos*,

11. *Kak*,

12. *Sajó Hidvég*,

13. *T. Harkány*,

14. *T.-Szada* számadása rendben találtatott.

V. Tállyai járáskör.

1. *Szerencs*. Számadásában a házbérleteknél beterjesztett ellennyugták 600 frtról szólnak, a számadás bevételi rovata pedig, csak 561 frt 60 krt tüntet ki, házbérlet czímén. Adjon felvilágosítást az egyház, hogy a különbség mért nem vezetett be. Különben az a gondnok terhére lesz irandó. A Mülráth-féle bolt- és lakhelyiségért csak az első és negyedik évnegyed bérleti részletéről van ellennyugta. Befolyt-e a második és harmadik évnegyed bérleti összege? A 12 sorszám alatt bevezetett 11 frt 20 kr. kiadást igazoló nyugták összege 10 frt 60 krt tesz, a hiányzó 60 kr. a gondnok terhére irandó. A vagyonleltár összeállítása elmaradt.

2. *Csobaj*. Számadásában csoportosítás nincs. Az egész számadás, a napló másolata; a tőkék befizetett kamatai a számadás bevételi rovatába nincsenek bevezetve, holott a tőkepenzsek kimutatásánál e czímen 58 frt szerepel. Adjon felvilágosítást az egyház: miként és hol lett ezen összeg elszámolva, mert különben az a gondnok terhére íratik.

3. *Golop*. Számadása naplómásolat, közpénztári tőkék gyanánt a földbérleti hátrálékok szerepelnek.

4. *Tállya*. A kiadási nyugták összege 6 frt 70 krral többet tüntet fel, mint a számadás tételeinek összege. Ezen összeg a pénztárnok javára visszatérítendő.

5. *Báj*. Az alapítványi tőkék kamata 158 frt 99 kr. a tőkék kimutatásánál mint befizetett jelentetik, azonban a számadás bevételi tételei között nem fordul elő. Adjon felvilágosítást az egyház, hogy ezen összeg, hol és miként számoltatott el. Az utasítás itt is annyira figyelmen kívül van hagyva, hogy 3 sorszám alatt van bevezetve az is, a mit egy nyugta igazol.

6. *Monok*. Az összes ellennyugtákat két presbiter írta alá, minek következtése az, hogy egy kölcsönösszegnél, más a kölcsönző neve a számadásban, mint az ellennyugtán. Az ellennyugtákat mindig a fizető állítsa ki. A magtári tőkéből befizetett 37 frt 08 kr. készpénz-bevétel a számadás bevételi rovatába nincs bevezetve. Adjon felvilágosítást az egyház, hogy ezen összeg, hol és mikor lett elszámolva. Alapítványi tőkékről és azok kamatairól kimutatás nincs, sem a számadásban nincs nyoma ily természetű tőkének, pedig a múlt évben lett rendezve a Kegyes-féle alapítvány ügye.

7. *Zombor*. Számadása naplómásolat.

8. *Mád*,

9. *Ond,*
10. *Tarczal,*
11. *Pthrügy,*
12. *T.-Ladány,*
13. *Takta-Kenez* számadása rendben találtatott.

A számvevőszék előterjesztése tudomásul véte-
tik, az abban foglalt határozatokat az egyházmegyei
közgyűlés magáévá teszi és azok megtartására, az
illető egyházakat utasítja.

57. A számvevőszék fennebb tárgyalt jegyzőkönyvében
következő általános érdekű indítványt terjeszti elő:

»Mondja ki az egyházmegye, hogy a számvizsgáló, az olyan
számadásokat, a melyekben kisebb jelentőségű és kölcsönös
felvilágosítás útján elenyészethető hiányokat vesz észre: fel van
jogosítva a számvevőszék előtt, a számadóval kiigazíttatni.»

Ezen indítvány elfogadtatik és határozati erőre
emeltetik.

58. Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván, hite-
sítettetek.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvéve az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye időszaki bíróságának 1895 ápril 18-án, Sárospatakon d. e. 8 órakor tartott gyűlésében.

Elnökhelyettesek: *Zombory Gedő* egyházmegyei tanácsbíró, mint esperes-helyettes, *Szinyei Gerzson* egyházmegyei tanácsbíró, mint gondnok-helyettes, *Gecsey Péter*, *Keresztury József* és *Debreczeni Bertalan* egyházmegyei tanácsbírák, az időszaki bíróság tagjai. Jegyző. *dr. Bartha Béla* egyházmegyei vil. aljegyző.

I. Olvastatik a tizáninnenni ev. ref. egyházkerület 1894 szept. 17-én N.-Kaposon tartott közgyűlésének határozata folytán a kis- és nagy-tárkányi ev. ref. egyházközségek közötti vitás ügy megvizsgálása végett esperesileg kiküldött bizottság jelentése. A jelentés szerint a bizottság küldetésében eljárta, az ügy békés kiegyenlítése végett az egyház képviselői elé különféle egyezségi javaslatokat terjesztett, melyek azonban nagyobbára N.-Tárkány képviselőinek vonakodása folytán el nem fogadtattak.

A jelentésben a bizottság mégis azt kérte, hogy az ügy békés kiegyenlítése az egyházmegyei bíróság előtt is megkísérrelhető legyen, idézze az esperes a bíróság elé a két társegyház kiküldötötteit oly meghatalmazással, hogy azok a társegyház nevében jogerős egyezséget köthessenek s kötelező nyilatkozatokat tehessenek.

Kis és Nagy-Tárkány ily módon felhatalmazott és megbízó levéllel igazolt képviselői gyanánt megjelentek: Kis-Tárkányból: Bartók István, Tárcki István, Balázs József presbiterek, N.-Tárkányból: Marikovszki György gondnok és Ballók József presbiter. Mindkét egyház részéről: Szabó Károly h. -lelkész.

A nevezett teljhatalmú képviselők között, hosszabb tárgyalás után, a bíróság előtt következőleg köttetett meg az:

Egyezség.

A kis- és nagy-tárkányi ev. ref. társegyházak között az egyezség alapjául az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye 1889. évi tavaszi gyűlése jegyzőkönyvének 35. sz. határozata szolgál. Ennek alapján:

1. A templomi székek használatára nézve megmarad az említett határozat alapján kifejlődött gyakorlat, vagyis a szószék előtt levő ú. n. kurtaszékek kizárólag K.-Tárkányt illetik; az északi oldalon levő első hosszú férfiszékben 4, az ugyanilyennemű déliben 5 n.-tárkányi egyén foglalhat helyet; a többi férfiszékekben pedig mindenütt $\frac{1}{3}$ részben illetékesek a n.-tárkányiak. A két első női szék kizárólag K.-Tárkány használatában marad, N.-Tárkánynak pedig szintén kizárólag adatik a déli oldalon a második női szék, a többi női padok $\frac{1}{3}$ részben.

2. A közös teherviselésre nézve kimondatik, hogy a templomépítés költségeit $\frac{1}{3}$ részben Nagy-Tárkány viseli; jövőre és minden előállható építkezésnél felmerült költségeket $\frac{2}{3}$ részben K.-Tárkány, $\frac{1}{3}$ részben N.-Tárkány viseli.

3. Nagy-Tárkány a lelkész- és tanító fizetéséhez az eddigi módon és a díjlevelek értelmében járúl, vagyis a lelkésznek tiz köből gabonát, a tanítónak két öl fát fizet, a tanító gyümölcsösének alját lekaszálják, feltakarítják s haza hozzák.

4. Az egyház fenntartása terheihez annyiban járúl egyharmad részben, a mennyiben ugyanazon határozat értelmében csak oly terhek $\frac{1}{3}$ részének viselésére kötelezhető, a mely terheket K.-Tárkány is magára kivetni kénytelen. Ebből folyólag az egyház földjének megmunkálásához, továbbá közmunka által való szerzéshez hozzájárulni nem köteles, hanem ha N.-Tárkány ily közmunkával valamit szerez: az a n.-tárkányi egyház tulajdonát képezi.

5. A 185 frt régi ártéri adót s annak járulékait $\frac{2}{3}$ részben K.-Tárkány, $\frac{1}{3}$ részben N.-Tárkány fizeti ki.

6. A presbiteriumban K.-Tárkány 12 taggal, N.-Tárkány 6 taggal vesz részt s a presbiterium ülésére a szokott módon a nagy-tárkányiak is meghívandók.

Jelen egyezség felolvastatván, elfogadtatott, a bíróság elnök.

sége, jegyzője s a társegyházak megbizottai által aláíratott; a két társegyháznak hiteles kiadvány alakjában 2 példányban meg fog küldetni.

Sárospatak, 1895 ápril 18.

Aláírás előtt azonban a n.tárkányi képviselők az előbb előszóval elfogadott egyezség aláírását megtagadván s így az egyezség meghiúsulván, az egyházmegyei bíróság a következőleg

í t é l t:

1. A templomi székek használatát illetőleg megmarad az alsó zempléni ev. ref. egyházmegye 1889. évi tavaszi közgyűlése 35. sz. határozata alapján kifejlődött gyakorlat, vagyis a szószék előtt levő ú. n. kurtaszékek kizárólag K.-Tárkányt illetik; az északi oldalon levő első hosszú férfiszékben 4, az ugyanilynemű déliben 5 nagy-tárkányi egyén foglalhat helyet, a többi férfiszékekben pedig egyharmad részben illetékesek a n.-tárkányiak. A két első női szék kizárólag K.-Tárkány használatában marad, N.-Tárkánynak pedig szintén kizárólag adatik a déli oldalon a második női szék, a többi női padok egyharmad részben.

2. A közös teherviselésre nézve kimondatik, hogy a templomépítés költségeit $\frac{1}{3}$ részben N.-Tárkány viseli; jövőre is minden előállható építkezésnél felmerült költségeket $\frac{2}{3}$ részben K.-Tárkány, $\frac{1}{3}$ részben N.-Tárkány visel.

3. N.-Tárkány a lelkészi és tanítói fizetéséhez az eddigi módon és a díjlevelek értelmében járúl, vagyis a lelkésznek tíz (10) köből gabonát és a tanítónak két (2) öl fát fizet, a tanító gyümölcsösének alját lekaszálja, feltakarítja s a tanítóhoz haza hordja.

4. Az egyház évi fenntartási terheihez annyiban járúl $\frac{1}{3}$ részben, a mennyiben ugyancsak a fenthivatolt 1889. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlési 35. sz. határozat értelmében csak oly terhek $\frac{1}{3}$ részének viselésére kötelezhető, melyeket K.-Tárkány is magára kivetni kénytelen. Köze-

lebbról tehát: a k.tárkányi egyház tulajdonát képező földek megmunkálásához, továbbá közmunka útján való szerzéshez N.-Tárkány hozzájárulni nem köteles, hanem ha ily munkával valamit szerez, az a n.-tárkányi egyház tulajdona leendő; a k.tárkányi egyház egyházi földje után az adóhoz és ártéri költséghez az 5. pontban említendő 185 frt hátráléktól eltekintve nem járul, ellenben a lelkész és tanító használatában álló egyházi földek után fizetendő évi adó és ártéri költség $\frac{1}{3}$ részben N.-Tárkányt terheli.

5. A 185 frt régi ártéri hátrálékot $\frac{2}{3}$ részben K.-Tárkány, $\frac{1}{3}$ részben N.-Tárkány fizeti ki.

6. A presbiteriumban K.-Tárkány 12, N.-Tárkány 6 taggal vesz részt és a presbiterium gyűléseire a n.-tárkányi presbiterek is szokott módon meghívandók.

Ez ítélet a kihirdetés előtt távozott felekkel írásban közlendő.

Indokolás.

Ad. 1. A békés kiegyezés hosszas tanácskozás és kísérletezés útján, mint eddig is, úgy most is a n.-tárkányiak hajthatatlanságán tört meg, kik a terhekből mennél kevesebbet akarnának viselni, ellenben a jogokból minél többet élvezni; főcéljuk pedig az összes templomi székek $\frac{1}{3}$ részének használatát megszerezni, tekintet nélkül a már kétségtelenül létezett szerzett jogukra. Éppen ennél fogva a székek használatára nézve irányadóul egyedül a jelenlegi egyházmegyei határozaton és régi szokáson alapuló gyakorlatot lehetett tekinteni, hacsak a bíróság szerzett jogok megengedhetlen sértésébe belemenni nem akart.

Ad. 2. A közös teherviselésből a templomépítési költségekre nézve megállapított arány már tényleg és törvényesen fogantatott kivételén alapul s a n.-tárkányiak jogellenes vonakodása tekintetbe vehető nem volt, mivel ők általában vonakodnak a terhek viselésétől. Az építkezésekhez való hozzájárulás aránya a 2 társzegyházban régtől fogva kifejlődött s csak újabban megháborított gyakorlatra támaszkodik.

Ad. 3. Az ítélet e pontja a jelenleg érvényes díjlevelekre s a gyümölcsös aljának kaszálását stb. illetőleg a n.-tárkányiak önkéntes ajánlatára volt tekintettel.

Ad. 4. E pont az alsó-zempléni egyházmegye többször hivatolt határozatán alapszik. Az adókra s ártéri költségekre vonatkozó része pedig az osztó igazság elvét veszi tekintetbe. K.-Tárkány buzgó lakosai folyton igyekeznek, áldoznak és szereznek az egyház érdekében, a k.-tárkányi egyház közszükségeire szolgáló földadó és ártér költségeit maguk viselik, e földet maguk művelik, bevetik és felmunkálják, az egyház javára közmunkát vállalnak, N.-Tárkány pedig évi 10 köböl gabona s 2 öl fa fejében akarja élvezni a rendezett egyházi és iskolai élet áldásait; a papi s tanítói földek haszonélvezete a lelkészt és tanítót illetvén, méltányos, hogy az e földek után az egyházat terhelő adó és ártéri tartozás a fentebb is igazolt egy- és kétharmados arányban vettessék ki a társegyházakra s ezek mindenikének külön belkörü intézkedését képezi az, hogy egyénekenkint veti-e ki tovább egyes tagjaira a reá eső jutalékot, vagy részben, esetleg egészben, közmunka-vállalás útján teremti elő, mint ezt K.-Tárkány teszi.

Ad. 5. Az itt említett 185 frt egészen N.-Tárkányt terhelné, de annak $\frac{2}{3}$ -át K.-Tárkány a jó béke kedvéért régebben vállalta magára.

Ad. 6. A presbiteriumi képviselő aránya a teherviselés arányának s az eddigi gyakorlatnak felel meg.

II. Tárgyalás alá került Kántor Lajos, karcsai ev. ref. tanító kérvénye, melyben azt kérelmezi, hogy a tanító részére az 1864. évi, a jelen ügyiratai közt hiteles másolatban előforduló díjlevélben, egy iskolás gyermek után fizetendő egy véka gabona mellett megállapított egy véka csős tengeri részére megállapíttassék, mivel e díjlevélszerű illetmény megadását az egyházközségi közgyűlés, ugyancsak hiteles másolatban mellékelt jegyzőkönyvi kivonat szerint megtagadta.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság ez ügyben az iratok és ügyállás beható tanulmányozása folytán következőleg

í t é l t :

Kántor Lajos, karcsai ev. ref. tanító kérelme megadatik s a karcsai ev. ref. egyház, illetve annak érdekelt tagjai az 1864-iki tanítói díjlevél értelmében egy iskolás gyermek után az egy véka gabonán kívül egy véka csős tengerit is tartoznak fizetni. Jelen ítélet a meg nem jelent felekkel írásban közlendő.

Indokolás.

Igaz, hogy a karcsai egyházban e véka tengeri fizetése 1864 óta nem ment gyakorlatba, de helyette egy helytelen szokás fejlődött ki, mely szerint minden iskolás gyermek hetenkint kétszer, szombat és szerda délután, 1—1 tojást vagy 1—1 krajczárt vitt fel a tanítónak, mint játszásdíjt, a mi erkölcstelen kijátszásokra, eltulajdonításokra, visszaélésekre adott okot, tehát a kártaszerű díjazást pótolni egyáltalán nem alkalmas. De a bíróságnak nem is áll jogában díjlevél csonkítást engedélyezni, vagy ferde és törvénytelen szokások fentartásához hozzájárulni. Felhossa a lelkész úr kíséző levele a karcsai egyházközség határozata mellett azt, hogy 1864 óta a tanítói föld használata sokat javult. Ez örvendetes jelenség, de a díjlevél szerinti kötelezettség alól való felmentésre jogalapot nem képezhet. Az egyház és behivatalnokok közti jó egyetértés csakis a kölcsönös kötelezettség pontos teljesítésében találhat szilárd alapot.

III. Olvastatik Fikkel Gyula ágcsernöi lévita-tanító panasza, mely szerint az ágcsernöi község a tanítói kertből egy darabot elvett s azon kovácsházat építtetett volna; a tanítói földből két hold nincs a tanító javadalmára telekkönyvezve; az egyház tőle 6 köböl életet elvont; az egyház a tanítói kertben levő akáczfákat el akarja tőle venni; továbbá az egyháztalagok nem akarják az annak idején kihirdetett tanítói pályázat ama föltételét teljesíteni, miszerint a tanító járandóságai helyett 300 frt készfizetést vehessen igénybe; olvastatik egyúttal az ügyben kiküldött bizottság jelentése is, melynek alapján az egyházmegyei bíróság következőleg ítelt:

Fikkel Gyula ágcsernöi tanító panaszait, mint alaptalanokat s tévedésen alapulókat az egyházmegyei bíróság annak kivételével, mely a tanítói kert akáczfáira vonatkozik, elutasítja; ellenben az akáczfákra nézve kimondja, hogy azok haszonvétele a tanítót illeti, a fákat ugyan el nem pusztíthatja, de a szükséges tisztításból és botozásból eredő haszon az övé.

Indokolás.

Az a panasz, hogy a község a tanítói teleknek részét elvonta s azon építtetett kovácsházat, nem áll, mert az a telekrész a községé s ott évtizedek óta állt ház s a helyett építtettek más

újat; igaz, hogy a tanító 10 hold földet használ s ebből csak 8 hold van a tanítói javadalomra kebeleztve, de ez azért van, mert a tanító földje tényleg annyi, 2 holdat pedig a fizetés javítása végett az egyház 7 holdjából engedtek át a tanítónak, az is igaz, hogy a tanító részére megállapított 18 köből buza és rozsnál többet szed be az egyház, de a tanítói díjlevél szerint csak 18 köből illeti, a többit az egyház a netáni hiány kiegészítése, száradás, egérromlás pótlása végett szedi be, hogy a tanító rövidséget ne szenvedjen; ha pedig így aztán valami felmarad, azt az egyház közszükségére használja fel. A terménybeli fizetés készpénzre változtatását s a 300 frt készfizetést azért nem követelheti a tanító, mert igaz, hogy a pályázat vagylagosan volt kikötve, de annak idején épen a tanító választotta a most fennálló fizetési módozatot.

Jelen ítélet az ágcsernői egyházzal írásban fog közölni, mivel a felek meg nem jelentek.

Kelt az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye Sárospatakon, 1895 ápril 18-án tartott bírósági üléséből.

Zombory Gedó,

lelkész.

egyházmegyei tanácsbíró egyházi elnök

Szinyei Gerzson,

világi elnök.

Dr. Bartha Béla,

bírósági jegyző.

Jegyzették:

Kónya András egyházi főjegyző az 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 18, 19, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 22, 43, 52, 54, 58;

Debreceni Bertalan világi főjegyző a 17, 33, 35, 39, 40, 42, 49, 56, 57;

Czinke István a 12, 13, 20, 21, 22, 23, 24, 41;

Komjáthy Gábor az 5, 6, 7, 16, 34, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 53;

Dr. Bartha Béla a 25, 37, 38, 51. és a törvényszéki pontokat;

Zitás Bertalan, mint a tanügyi bizottság jegyzője az 55. pontot.

BETŰRENDES TÁRGYMUTATÓ

arra nézve, hogy mely pontok kire vagy mely egyházra s intézetre vonatkoznak.

- Ágcsernő 45.
- Bajkai Imre 24.
- Bálint Dezső 7, 16.
- Bereczki egyház 88.
- Bodolay József tb. 5.
- Bodnár Lajos 50.
- Bodrog-sárai egyház 17.
- Csanáros 23.
- Csobaj 31, 32.
- Czigánd 49.
- Dabizs Ferencz 20.
- Debreczeni Bertalan 6, 7, 8, 9, 17, 37, 39, 44, 49, 28.
- Egyházakat általában 2, 12, 13, 55, 56, 57.
- Esperesi hivatalt általában 7, 12, 13, 23, 30, 32, 55.
- Földi Tamás 24.
- Fukk János 22.
- Gecsei Peter tb. 8.
- Golopi egyház 30.
- Hézszer Emil 28.
- Hörkai egyház 37.
- H.-kaki egyház 41, 52.
- Keresztúri József 1, 2, 8, 9.
- Király-Helmecz 24, 46.
- Kis Tárkány 20, és törvényszéki I. pont.
- Kóczán Miklós 8.
- Kónya András 9, 28.
- Kőrösi György tb. 37.
- Körlelkészeket 55.
- Kun Miklós 33.
- Lábos Menyhértné 44.
- Lácza 48.
- Legyes-Bénye 21.
- Lelesz 52.
- Meczner András tb. 9.
- Meczner Béla egyházmegyei gondnok 16, 18, 19, 34.
- Meczner Gyula 37.
- Monok 52.

- Olaszi egyház 39, 40, 52.
Oldal András 18.
Őrósi egyház 47.
Pilissy Ferdinánd tb. 9.
Sárospataki egyház 34, 35, 36.
Segélyosztó-bizottság 43, 54.
Semsey József 51.
Sóstófalvi egyház 22.
Szánthó István 17, 19.
Szentesi egyház 44
Szerencsi egyház 25.
Szinyei Gerzson tb. 7, 8.
Takta-Kenéz 10.
Tállya 26, 27.
Takta-Harkány 29.
Takta-Szada 10.
Tolcsva 43.
Tóth Lajos tb. 8, 9, 14.
Vámosújfalú 42.
Végh Bertalan 17.
Zitás Bertalan 15, 55.
-